www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
(LIBERTY)
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок, 28-го мая 1918. Ч. 63. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, May 28, 1918. No. 63.

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ ПРОТИ ГЕТЬМАНА СКОРОПАДСЬКОГО.

Мирові переговори України з Москвою мають розпочати ся дня 28. мая.

Проголошенє білоруської републики під німецьким військовим протекторатом.

Корабель „Молдавія" з транспортом американського війска затоплений.—53 жовнірів згинуло.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ З МОСКВОЮ НАЗНАЧЕНІ НА ДЕНЬ 28. МАЯ.

Грушевський і Голубович обіцяли не скликувати засїдань Укр. Центр. Ради.

МОСКВА, 23. мая. — ГЕН. СКОРОПАДСЬКИЙ, ГЕТЬМАН УКРАЇНИ, І ПРЕДСТАВНИКИ РОСІЙСЬКОЇ САВЕТСЬКОЇ РЕПУБЛИКИ РОЗПІЧНУТЬ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ ДНЯ 28. МАЯ, як се подано нинї тут до відома.

Грушевський і Голубович, провідники Української Центральної Ради, приобіцяли закрити засїдання сього тїла, але конференція селян на тайнім засїданю ухвалила спротивити ся всяким мировим переговорам, в котрих Скоропадський брав би участь.

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ ЗВОДЯТЬ БОРОТЬБУ З НІМЦЯМИ.

Виступають також рішучо проти правительства Скоропадського.

МОСКВА, 18. мая. — СЕЛЯНИ ПІДНОСЯТЬ БУНТ ПРОТИ НОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА НА УКРАЇНІ, як се доносять нинїшні вечірні часописи.

В чернигівській губернії селяни прогнали нових урядників і побили німецько-українські війска, які вислано для здавленя бунту.

В Полтавщинї селяни віднесли також побіду в битві з війсками, яка тривала через три днї і спричинила тяжкі втрати.

Опір зі сторони селян і страйк зелїзничих робітників, яко протест проти нового режіму, стоять сильно на перешкодї вивозови збіжа з України до Німеччини. Окрема комісія, призначена для вивозу, є під теперішну пору майже безчинна:

Ген. Айхгорн, головний командант німецьких війск на Українї, відніс се до німецького правительства зі жаданем, щоби з Німеччини прислати велике число зелїзничих робітників.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ПРОТИ „ПРОВІНЦІОНАЛЬНИХ" КОМІТЕТІВ.

На Українї проголошено, що дїдичі є позбавлені своїх прав.

МОСКВА, 24. мая. — Російська бездротна телеграма, яку одержав департамент загр. справ, доносить, що около 2.000 осіб, між ними й селяни, згромадили ся на віче в Києві, але німецькі власти заборонили віче.

Український нарід є сильно обурений проти „провінціональних" комітетів. Треба здогадувати ся, що сї комітети зістали утворені в ріжних українських провінціях під охороною німецьких війск.

Дальше доносить телеграма, що на Українї проголошено дїдичів позбавленими своїх прав.

Німцї вивозять з України всякі средства поживи.

НІМЦІ ЗАВЕЛИ СЯ НА УКРАЇНСЬКІМ ЗБІЖУ.

Селяни нищать свої збіжеві засоби.

ВАШІНҐТОН, 25. мая. — Нинїшні бездротні телеграми подають огляд московської преси, яка підносить факт, що німецькі провідники зазнали великого заводу щодо великих складів збіжа на Українї.

Звіт німецьких властий звучить:

„Наші комісарі прийшли до переконаня, що збіжеві засоби на Українї є недостаточні. Сїйба в останнім роцї була недостаточна, бо селяни були певні того, що їх жнива не будуть заплачені артикулами, яких вони потребують.

„Властителї дрібних посїлостий спалили свої збіжеві засоби. Всї селяни є добре зоружені і ворожо настроєні. Взагалї трудно є навязувати з ними якінебудь торговельні зносини.

„Можливе є підчас дальшого наступу наших війск в глиб краю при помочи оружної сили здобути поважнїйшу скількість средств поживи. В кождім однак случаю надія на поправу нашого положеня під зглядом поживи є дуже непевна".

ҐР. ФОРҐАЧ АВСТРО-УГОРСЬКИМ АМБАСАДОРОМ НА УКРАЇНІ.

АМСТЕРДАМ, 24. мая. — Телеграма з Відня доносить, що ґр. Форґач з австро-угорського міністерства загр. справ, є в дорозї до Києва, щоби обіймити становище австро-угорського амбасадора на Українї.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА КОЛО КУРСКА.

Курський савет переводить „революційну мобілїзацію".

ЛОНДОН, 24. мая. — Сильні німецькі війска, як доносять вісти з Москви, є нагромаджені у віддаленю 25 миль від Курска між Дніпром і Доном.

Курський савет робітників і салдатів порішив проголосити „революційну мобілїзацію" в цїли оборони. Наступ Німців, які нарушили берестейський договір, викликав критичне положенє.

Битва між Німцями і Поляками коло Києва.

МОСКВА, 17. мая. — Друга польська армія, давши відмовну відповідь на ультимат Німців, які зажадали, щоби вона в протягу 24 годин зложила оруже, виступила до битви в околицї Києва, як се доносить нинїшна телеграма з того-ж міста.

В битві брало участь около 15.000 жовнірів. Втрати були великі.

Поляки ставлять Німцям завзятий опір.

МОСКВА, 19. мая. — Зусиля Німців, щоби розоружити польські війска на Українї і в минській губернії стрічають на сильний опір зі сторони Поляків.

Другий польський корпус під командою ген. Маковецкого, який стояв табором в Каневі над Дніпром, в київській губернії, злегковажив собі ультимат німецького команданта, котрий візвав його, щоби в протягу 24 годин зложив оруже. Німецький командант опісля оправдував ся, кажучи що в тій справі зайшло непорозуміне, але відтак в ночи дав приказ зробити наступ і заняв одно село.

Польські війска обкопали ся і боронили ся проти 15.000 Німців, завдаючи неприятелеви тяжкі втрати, причім однак і самі тяжко потерпіли. Битва тривала через кілька днїв. Німцї мусїли остаточно уступити, втративши кілька гармат.

Перший польський корпус недалеко Рогачева ще доси не зложив оружа. Треба надїяти ся, що кождої хвилї прийде туди до битви, бо після приказу баварського князя Леопольда всї польські війска мають бути розоружені.

Німцї розоружують також українські війска, які позістали вірні Українській Центральній Радї і які ставлять Німцям опір.

Війскам Української Центр. Ради, як також війскам польським, селяни дають поміч. Фінляндія має зорґанізувати

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ПІДЧАС НАСТУПУ НІМЦІВ АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ У ФРАНЦІЇ БУДЕ ЧИСЛИТИ 800.000.

ВАШІНҐТОН, 24. мая. — Теперішну силу американської армії у Франції оцінюють на 700.000 людий. З днем 1. червня, коли то загально надїють ся розпочати нового наступу Німців, американські війска в Европі будуть числити около 800.000 людий.

(Дня 20. цьвітня заявив був секретар війни, Бейкер, що число американського війска перейшло 500.000).

Баварські війска на американськім фронтї.

З АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЄЮ У ФРАНЦІЇ, 24. мая. — Німецькі полки, які доси стояли проти американських війск на боєвім фронтї коло Туль, відійшли на північний фронт (Іпрамен). Їх місце заняли баварські резерви.

КОРАБЕЛЬ „МОЛДАВІЯ" З АМЕРИКАНСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ ВІЙСКА ЗАТОПЛЕНИЙ.

Залога виратувана; 56 жовнірів бракує.

ЛОНДОН, 24. мая. — Англійський зоружений корабель „Молдавія" з американськими війсками на покладї, впав жертвою підводної лодки.

Залога в цїлости виратувана. 56 жовнірів доси бракує.

Урядовий звіт адміралїції звучить:

„Зоружений торговельний корабель „Молдавія" зістав вчера рано затоплений.

„Між залогою втрат нема. З американських жовнірів 56 доси бракує.

„Заходить можливість, що вони згинули підчас експльозії.

„Молдавію" затоплено без остереженя. Ніч була місячна. Хоч патрулї постійно стояли на сторожі, підводну лодку не завважено перед ударом торпеди.

„Більшість жовнірів спала тоді в гамаках на покладї корабля. Серед залоги і жовнірів не було переполоху. Всї спокійно дожидали приказів.

„Коли показало ся, що корабель потопає, конвоюючі кораблї забрали людий до себе. Жовніри втратили майже всї свої річи. Їм дано нову одежу, скоро лише їх висаджено в пристанях".

„Молдавія" числила 9.500 тон. Отсе третий з ряду корабель з транспортом американських війск, який затопили Німцї.

Дня 17. жовтня затопили Німцї корабель „Антіпес", який повертав з Европи до Америки. Тодї згинуло 70 людий. Другим кораблем була „Тускания", яку затоплено 5. лютого недалеко берегів Ірляндії. Втрата виносила 101 жовнірів.

Число жертв виносить лише 53.

ВАШІНҐТОН, 25. мая. — Департамент війни оголосив нинї імена 53 членів компанії Б, 58. полку піхоти, які згинули підчас затоплення корабля „Молдавії".

На покладї „Молдавії" находило ся всего 480 жовнірів з 58. полку піхоти. Всї, що згинули, належали до компанії Б.

ЗМАГАНЯ НАРОДІВ до самостійности.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ПРОГОЛОШЕНЄ БІЛОРУСЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

Republika має позістати під німецьким військовим протекторатом.

ЛОНДОН, 24. мая. — За згодою Німеччини проголошено білоруську републику, як се доносить кореспондент аґенції „Ексчендж Телеграф" у своїй телеграмі, датованій в Москві дня 16. мая.

Телеґрама подає дальше, що утворено коаліційне правительство та що ведуть ся переговори між Білорусинами і Литовцями в справі спільного союза обох держав. Білорусь мала би становити окрему державу під німецьким військовим протекторатом.

Музулманське правительство на Кримі.

МОСКВА, 12. мая. (Телеграма спізнена). — Центральні держави, як се доносить німецька урядова бездротна телеграма, годять ся з поглядом турецького правительства, що на чолї кримського правительства мають стояти музулмани.

Полуднева часть Криму є заселена Татарами, які визнають музулманську (магомеданську) віру.

Італія за утворенем жидівської держави.

РИМ, 24. мая. — Італійське правительство заявило ся за утворенем з Палестини самостійної жидівської держави. Італія ставить однак застереженє, щоби католицькі інтереси в жидівській державі були забезпечені.

Нова жидівська держава мала би бути признана по полагодженю жидівської справи після закінченя війни.

В Росії:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Представник Америки покидає Росію.

МОСКВА, 17. мая. — Полковник Реймонд Робінс, голова американської місії Червоного Хреста в Росії і неурядовий представник Злучених Держав перед большевицьким правительством, покинув Москву і находить ся в дорозї до Америки. Разом з ним виїхало також значне число членів американської місії.

(Американський посол, Френсіс, який перебуває тепер у Вологдї, не заступає Злучених Держав перед большевицьким правительством, бо сього правительства Злучені Держави доси ще не признали. Полковник Реймонд Робінс був тому лише неурядовим представником Злучених Держав.).

Німеччина зажадає від Росії зірвання з алїянтами.

ЛОНДОН, 25. мая. — Вісти з Москви доносять, що в російських політичних кругах панує переконанє, що Німеччина поставить Росії небавом новий ультимат, в якім зажадає від неї цїлковитого зірвання з алїянтами.

Премієр Ленін має заявити, що істнованє саветської правительства залежить від вигаду боротьби на західнім фронтї, а не від берестейського договору.

Анґлія недовольна з большевиків.

ЛОНДОН, 25. мая. — Лорд Роберт Сесіл, член анґлійського кабінету, обговорюючи справу положеня Росії, заявив:

„Відносини в Росії постепенно погіршають ся. Вплив Німеччини в деяких областях постійно зростає, хоч з другої сторони треба признати, що деякі кляси російського загалу стають щораз більше проанґлійські. Але анґлійське правительство зовсїм не є вдоволене з правительства большевиків, яке в більшости улягає впливам Німців.

„Кадетська партія (конституційні демократи) була все найбільше призна для Анґлії. Коли би ся партія перейшла на сторону Німеччини, наслїдки сього були би для Анґлії нещасливі".

Москалї дальше протестують.

ВАШІНҐТОН, 24. мая. — Московське правительство вислало до Берліна, як се доносить бездротна телеграма до департаменту загр. справ, знова протест проти надужить німецьких властий в ріжних місцевостях Росії. В протестї підносить ся закид, що зоружені німецькі кораблї бомбардують міста над Чорним морем, що потоплено російські рибацькі лодки та що німецька підводна лодка затопила російський корабель з подорожними.

В протестї говорить ся також про напад німецької підводної лодки на Чорним морі на шпитальний корабель. Московське правительство протестує також проти конфіскованя російських маєтків у Фінляндії Німцями.

Податкова система в Росії.

МОСКВА, 20. мая. — Промовляючи на конференції членів фінансової секції всеросійського конґресу саветів, Николай Ленін заявив, що дотеперішні система збірання гроший для держави при помочи видавання паперових гроший і накладанє контрибуцій мусить бути залишена, а заведена центральна система податкова.

Соціялїсти, говорив Ленін, є радше за уподатнованем реальностий і особистого доходу ніж за посередним уподатнованем. Ленін виявив надію, що саветське правительство ухвалить завести загально-доходовий податок, плачений кождого місяця.

Видане нових гроший.

Теперішні гроші мають бути в короткім час заступлені новими. Особи, які посїдають малі квоти, дістануть за кождий старий рубель новий рубель, але особам, які посїдають великі суми, будуть вимінені давні гроші з відповідним обнизенем.

Ленін припускає, що буржуазія, яка нагромадила великі суми, буде противити ся такому плянови. Ленін візвав соціялїстів, щоби йшли разом в остаточній боротьбі, яка є конечна при переведеню економічних реформ.

Большевицьке правительство в Швайцарії.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 24. мая. — Швайцарське правительство допустило большевицьку місію під проводом Литовця, Берсіне, однак під услівем, щоби вона не робила зусиль викликувати нелад.

Тому, що Швайцарія доси ще не признала большевицького правительства, місія має характер неурядовий.

В Румунії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Подїл великих посїлостий поміж селян в Румунії.

БУКАРЕШТ, 24. мая. — Румунська консервативна партія заявила ся за виявласненем великих посїлостий і розділом землї поміж селян. Таку заяву зложив вчера у своїй бесїдї президент румунського кабінету, Александер Маргільоман, розпочинаючи виборчу кампанію.

Партія заявила ся за свобідною відвічальною пресою і її бажанем є перевести вибори до нового парляменту, який перед полагодженем всяких внутрішних справ потвердив би мировий договір Румунії з центральними державами.

В Німеччині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Лївонія і Естонія мають бути влучені до Німеччини.

ЦРІХ (Швайцарія), 25. мая. — Німецьке правительство вручило большевицькому послови Іоффе в Берлїнї резолюції, ухвалені на спільним засїданю лївонської і естонської народних рад в Езель, а в яких є висказане бажанє народів, щоби були відділені від Росії, а влучені до німецької держави.

(Продовженє на стор. 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25

Single copy 3 cents. Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі мoні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висилаю замовлення належить долучити мoні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

Український письменник Іван Нечуй-Левицький помер.

Вісти з Києва доносять, що там помер дня 2. цьвітня с. р. великий український письменник Іван Нечуй-Левицький, проживши 80 літ.

В день смерти письменника професор Грушевський на засіданю Української Центральної Ради виголосив жалібну промову зворушуючими словами, вказуючи на великі діла покійного на полі літератури та освідомленя народу. На похорон зїхало ся велике число людий і тіло похоронено з найбільшими почестями.

Іван Нечуй-Левицький написав споре число творів, описуючи житє живими красками. Читаючи їх, бачить ся немов на яві людий, з їх злиднями, радощами і блудами. Його писаня визначують ся щирою простотою, як мало у других.

Нечуй-Левицький був непримиримим ворогом всего, що було в дорозі розвитку українського народу; ненавидів ту інтелігенцію, що подавалась в сторону московської культури; описав яркими словами недолю і терпіне людий, які, не маючи від нікого поради і охорони, зносили гнет.

З основанем української народної републики його бажане видіти свій нарід вільним, сповнилось. Бачив він, як той нарід, засуджений царатом на погибель, доконав чуда, визволив ся і став вільним. Бачив ті переходові хвилі, які перейшла Україна від часу революції. Бачив, як російська зволоч руйнувала край, вбивала людий, рабувала й палила все, щоби Україна остала ся знищеною, спустошеною, щоби попхнути її в кігті ворога.

Левицький ненавидів московських грабителів, тому не меньше мусів ненавидіти і Німців, які, зайшовши на Україну, зачали розпоряджатись так, як московські банди. Смерть вже не дозволила йому побачити сеї прикрої хвилі, в котрій німецькі злочинці приложили свою руку до повалення власне тих, які їх запросили під напором розбишацтва пяної московської голоти. Він помер, не побачивши всіх овочів роботи російських і німецьких злочинців.

Помер, однак слава і память по нім осталась; його діла завсіди будуть показувати нам, якою стежкою ми повинні йти.

Земля Йому пером!

Німеччина плянує поневолене України при помочи Туреччини.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Першим плином Німеччини у відношеню до України було вділучити її зовсім від Московщини, аби на сході не мала сильного сусіда. Се робила Німеччина в той спосіб, аби виглядало, що вона прихильна для України, але коли Українці на німецьких плянах пізнали ся і Українська Центральна Рада хотіла вести політику зовсім самостійно, без німецької опіки, Німеччина доконала державного замаху на Україні, усунула народне правлїнє і завела гетьманство під своїм покровом.

Однак і при помочи того гетьманства Німеччина не може так сильно всадовитись на Україні, аби змогла нею господарити на будуче та звязати її так, щоби Україна не могла самостійно і свобідно входити у звязи з другими державами.

Длятого Німеччина вже тепер плянує скривдити і звязати Україну при помочи Туреччини, яка властиво не є вже самостійною державою а німецькою кольонією.

* * *

З останних вістий з Европи виходило би, що Німеччина плянує наложити свої кайдани на Україну на Чорнім морі.

Се видно з того, що як подає телеграма, Німеччина згодила ся на турецьке домаганє, аби на Кримі власть узяли в свої руки магометани (Татари). Як звісно, на Кримі найбільше є Татарів, Українців і Москалів і всі ті три народности повинні бути заступлені в правлїню Кримом. А ще важнійша річ, що Крим є властиво природною частию України, отже Україна радше повинна мішатись до справ Криму, а не Туреччина, яка не повинна мати жадного права в північній части Чорного моря. Однак за плечами Німеччини, а властиво на приказ Німеччини, Туреччина чуєть ся тепер настільки сильною, аби мішатись до не своїх справ.

Инша вістка знова доносить, що Туреччина хоче тепер загорнути ціле Закавказе, разом з чорноморською областию.

Се, безперечно, також німецький плян. Ся Туреччина, яка на 24 міліони населеня має у себе всего 4 міліони Турків і не вміє господарити у своїм краю, мала би ще дістати з німецької ласки в неволю нові народи і великий простір побережа над Чорним морем і то з великою кривдою для України, бо Туреччина домагаєть ся і так званої чорноморської области, яка є областию козацькою зі значним процентом Українців, а територіяльно є властиво побережем української Кубанщини. Се значило би, що Кубанщина стратила би великий простір чорноморського побережа — в користь Туреччини, що иншими словами значило би страту України в користь Туреччини, а властиво її господаря — Німеччини.

Се два німецькі замахи на Україну від Чорного моря, а третий можливо довершено в румунськім мировім договорі, якого доси вповні не оголошено, але який, як видно з приватних телеграм, віддав Румунії полудневу часть Бесарабії (між Дунаєм і Дністром), яка є переважно українська і має велике значінє для України яко часть українського чорноморського побережа.

Все те виразно вказує на німецькі пляни супроти України.

Німеччина хоче звязати Україну на Чорнім мори: хоче позбавити її свобідних рухів і зробити залежною від німецько-мадярської опіки.

Коли би Німеччина дійсно доконала тих замахів на Україні від Чорного моря, то українська воєнна фльота не представляла би жадної вартости і ціле українське побереже було би безборонне, а українська морська торговля була би здана на турецьку ласку, а властиво на німецько-мадярську.

* * *

Чорне море — се є міжнародне море. До нього мають право народи, яких землі притикають до сього моря, значить Українці, Румуни, Болгари і турецькі та кавказькі народи. Всі ті народи повинні мати свобідний доступ до Чорного моря і забезпечену на нім свободу рухів для оборони свого краю і для свобідної морської торговлі.

Се найлїпше забезпечити спеціяльною умовою між народами, до яких належить Чорне море, але така умова мусить опиратись на справедливости, а не на кривді найбільшого народу, якого землі притикають до Чорного моря — народу українського, в користь штучно удержуваної держави турецької з її німецькими опікунами.

Така кривда довго не потриває. Штучна турецька держава мусить розпасти ся на її природні національні части, а тоді і розвіють ся злодійські німецькі пляни для наложеня турецьких кайданів на Україну.

Українські маніфестації в Галичині.

В попереднім числі нашої часописи подали ми кореспонденцію п. Володимира Левинського із Швайцарії про „сьвято української державности", яке обходив український нарід в Галичині дня 3. марта з нагоди заключеня миру між українською народною републикою й осередними державами дня 9. лютого с. р. в Берестю Литовськім.

Була се величава маніфестація, бо як видно з поданих п. Левинським за львівським „Ділом" чисел учасників в поодиноких містах, східної Галичини, український нарід масово й однодушно виступив, аби сказати своє могуче слово — слово привіту братам зза кордону і слово осторги ворогам.

Як звісно, по заключеню берестейського мира, галицька Польща разом з варшавською счинила бунт з приводу віддачі українських країв Холмщини і Підляся Україні. Поляки в Галичині західній і по містах східної Галичини уладили дня 18. лютого демонстрації проти берестейського договору, отже українські маніфестації були передівсім протестом проти сих польських демонстрацій і безличних домагань, піднесених на тих демонстраціях, аби згадані українські провінції належали до польського королівства. Український нарід сказав, що не зайди в східній Галичині мають право говорити іменем того краю, але господар того краю — нарід український. Се був український протест, а рівночасно й осторога Полякам, аби на будуче не провокували українського народу, коли не хотять викликати небажаних для себе наслідків.

Але рівночасно, як сказано, сї маніфестації українського народу в Галичині були привітом Україні, визволеній з довголітної московської неволі.

Се було дійсно „сьвято української державности в невизволеній Україні" бо був привіт молодій українській державі — в українськім краю, який ще доси остає під австрійсько-польським ярмом.

Галицькі Українці витали українську народну републику, якою правив нарід через виборну Українську Центральну Раду.

Український нарід в Галичині витав сю народну републику, на якої вольности Німеччина виконала замах, а тимсамим вразила і галицьку Україну.

Сьвято української державности, яке обходив наш нарід в Галичині, має і ширше значінє.

У відношеню до Поляків український нарід в Галичині сказав, що не позволить їм посягати по землі українській, а у відношеню до центральних держав сказав, що стане в обороні української державности. Де є признана українська державність, там лише український нарід має право господаря і другі держави не мають жадного права мішатись. Се право українського народа нарушила Німеччина своїм замахом з 26. цьвітня і український нарід в Галичині бачить тепер, що його привіт український народній републиці був тільки саме відповідною обороною української державности.

Німеччина нарушила права України, але тим тільки зробила з Українців своїх ворогів.

Тепер всї Українці знають, що свобода їх рідного краю лежить у розлуці з Німеччиною, у повній розлуці і у повнім признаню української державности. За сим стане не лише київська Україна, але і галицько-буковинська, котра також хоче вже раз зірвати свої звязи з німецько-польськими господарами і стати визволеною разом з усею Україною, де господарем мусить бути ніхто инший — а тільки нарід український.

З принагідних спостережень.

В незгоді згода. — Недобрі просьвічені.

Недавно читав я в якійсь часописи, що культурний сьвіт змагає до того, аби кождий чоловік міг думати і поступати, як йому диктує його власний розум, аби кождому було вільно висказувати свої відмінні думки та щоби при всім тім кождий був толерантний для другого; щоби помимо тих ріжниць була згода і любов.

Так зрештою ми чуємо, і часто на зборах, або так денебудь. Ріжниця і побіч неї згода!

Богато слушности можна признавати авторам подібних висказів, однакож не цілком.

Ріжниця в поглядах, се якраз ґрунт для незгоди. Де є ріжний ґрунт для поділу поглядів, там є ґрунт для сварок. Першим услівем згоди між людьми, услівем, на якім будують ся організації, є власне спільність поглядів. Згода робить згоду, незгода незгоду. Чоловік мені близкий, коли він любить, що я люблю, коли йде, куди я йду.

А протиприродним є вимагати, щоби хтось був мені товаришем, коли я люблю те, що він ненавидить; коли він хвалить те, що я осуджую; коли він будує, що я руйную, і навпаки.

Погляди, се не самі абстракти — се в дальшім ході наше реальне відношене до житя.

Треба бути вирозумілим, толерантним — се правда, однакож треба знати і се, що чим дорозші нам якісь погляди, чим близше стоять вони до дійсного житя, тим більше чужі погляди стоять нам в дорозі і ми з конечности мусимо їх усувати, сперечати ся з ними, гонити їх від себе.

А погляди се така річ, яку чоловік хоче завсіди майже другим накинути — о скільки їх висловлює.

Аби не було незгоди за ріжницю поглядів, то найлїпше, щоби ніхто своїх поглядів не висловлював другому... тільки, природно, се неможливе.

Ще одно. Чим більше ріжних поглядів на якусь справу має громада, тим більше ся громада некультурна, недозріла. Згода є ознакою здорової сьвідомости, ознакою культурности. Лише на спільних поглядах будуєть ся організаційна система, а знею широка народна праця, а мало сьвідома громада звичайно сього не розуміє і тому там кождий лїпше знає, по свому знає, а всї разом не знають нічого.

Інтерес народний чи громадський вимагає власне зведеня ріжних поглядів в один погляд і в тім лише напрямі працюють культурні люди.

Свого часу хтось вже говорив про се, що: „безконечний поділ на партії, фракції, групи і т. д. є поганою прикметою політично — невиробзованих країн. Коли пр. Анґлія протягом століть вдоволяєть ся двома-трома політичними партіями, то Греція, або Сербія, має їх як грибів по дощи. Ніхто-ж не скаже, що політичне житє Греції, або Сербії, є богатше, містить в собі більше відтінків політичної думки, ніж житє Анґлії. Очевидно, що причина сього явища полягає не в богатствах й ріжнородности, але в убогости політичного житя".

Тесаме можна сказати про краї, тесаме і про громади.

Запамятаймо ще і се, що аби нарід знищити, або поневолити, то його вороги якраз виробляють в него ріжні погляди на одні і тісані справи й питаня житя і так доводять до незгоди і безсилости. Бо що значить: Діваде ет імпера — поділи і пануй?

Се також треба памятати!

В иншім місци хтось скаржить ся, що найсьвідоміші члени товариства найбільше клопоту роблять в товаристві.

Виходить, що вони власне належать до найменьше сьвідомих. Лиха така сьвідомість, що робить людий не такими, як потрібно. А коли сї люди осьвідомили ся в товаристві, то товариство повинно на будуче над сим застановити ся і по чати роботу осьвідомлюваня в иншім напрямі. А то виходить, що сї люди не тільки не найчили ся чогось доброго, але навчили ся поганого.

Е. К.

В Німеччині.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

Домагана німецької соціялістичної партії.

ЛОНДОН, 25. мая. — Бездротна телеґрама з Берна (Швайцарія) доносить, що німецька соціялістична партія назначила комісію, яка має перевести ревізію партійної програми і предложити її на слідуючім конґресі соціялістичної партії.

В програму мають війти між иншим отсї жаданя:

Загальне і рівне право голосованя для обох полів;

парляментарне правительство;

ревізія конституції, позбавлене цісаря права виповідати війну, заключати мир і робити договори та перенесенє сього права на парлямент;

знесене тайної дипльоматії;

міжнародний трибунал в цїли переведеня розоруженя;

постійна державна контроля над розділом сирих матеріялів і удержавлене торговельної фльоти на ріках, каналах і озерах.

Німецька дивізія в Двинську піднесла бунт.

ВАШІНҐТОН, 24. мая. — Російська бездротна телеґрама доносить, що між жовнірами німецької дивізії в Двинську прийшло до бунту, коли вона одержала приказ відїхати на західний боєвий фронт. 50 жовнірів розстріляно, а 1.000 увязнено. Инші німецькі полки мали уладжувати демонстації в доказ симпатії з військами, які піднесли револьту.

З инших жерел прийшла до департаменту загр. справ вістка, що 56. полк німецької піхоти в дорозі зі сходу на захід уладив у Везенбурґу демонстрацію проти дальшого веденя війни.

Хоч всякі вісти про бунти серед німецьких військ принимаєть ся тут з великою осторожностию, то всеж можна припускати, що відносини, серед яких находять ся німецькі війска на російськім фронті, могли легко підкопати зелїзну карність в німецькій армії.

Ґінденбурґ хорий?

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 26. мая. — Генерал Ґінденбурґ, голова німецького ґенерального штабу, має лежати в шпитали в Штрасбурґу хорий на тиф, як доносять вісти з того міста.

Вісти доносять, що поголоски про смерть Ґінденбурґа є неправдиві, але стан його здоровля є критичний.

Тиф, як доносять, мав в останних часах сильно поширити ся серед німецьких військ.

Вже від довшого часу ходять ріжні поголоски, то про зранене, то про хоробу, то про смерть Ґінденбурґа. Урядових вістий в тій справі не було ніяких.

100.000 армії на поміч Німцям.

КОПЕНҐАҐЕН, 25. мая. — **Німеччина є уповажнена обняти на двайцять літ економічну контролю над Фінляндією на підставі економічного договору між обома державами**, як се доносить часопись „Берґен Афтенбляд."

Німецькі капітали будуть уьложені в многих фінських фабриках, а передівсім в таких, котрі будуть продуктувати артикули, призначені на вивіз.

Фінляндія заключить також з Німеччиною союз в цїли оборони і зорґанізує 100.000 армію, яка буде віддана Німеччині до диспозиції на случай, коли би Росія відносила війну. Німецькі офіцири будуть інструкторами у фінських військових школах.

Ген. Маннерґайм протестував остро проти такої згоди, а відтак зложив уряд головного команданта фінських військ.

В Австрії.

Болгарські жовніри атакували поїзд австрійського цісаря.

ЖЕНВА (Швайцарія), 26. мая. Поїзд, в якім австрійська цісарська пара повернула з Царгорода до Відня, находить ся в лихім стані. Вісти з пограничного місточка подають подробиці про атакованя цісарської пари підчас переїзду через Болгарію.

Поїзд переходив через Софію, столицю Болгарії. Болгарські жовніри метали в поїзд камінем. Мало впасти також кілька стрілів і кілька осіб зістало ранених кусниками скла з побитих шиб. Підчас переїзду через Болгарію болгарське населене не витало австрійської пари, лише декуди відбули ся розмірно малі військові демонстрації.

За $1.00

вишлемо кождому, хто зголосить ся:

1) ВЕЛИКУ КОЛЬОРОВАНУ МАПУ УКРАЇНИ, яка продаєть ся по 50 ц.

2) Обемний сегорічний КАЛЄНДАР У. Н. Союза, який продаєть ся по 50 ц. і

3) Богато ілюстрований КАЛЄНДАР видана часописи „Канадийский Русин", який продаєть ся по 50 цнт.

Те все лише за $1.00 дістане те в книгарни

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

„Знанє житя"

„Знанє Житя" — се нова книжка на 58 сторін друку, видана накладом „Свободи", а вийшла зпід пера

Д-РА С. ДЕМИДЧУКА.

Книжка має 10 розділів, а кождий для себе творить цілість. Розділи є отсї: Як ширять люди житє. Вибір занятя. З чим пускати ся в бій?, „Все вперед", Не гони за двома зайцями, В здоровім тілї здорова душа, Любов ближнього в практиці: поведенє, Знай свою нагоду, Гроші — мастер, „Де найнизші підлоби висот". Ся праця написана в популярно-науковім тонї, має напрям уморальнючий, а основні взори вхолені з практичного житя великих мужів науки. Вона повинна находити ся в кождій українській хаті.

ЦІНА РАЗОМ З ПЕРЕСИЛКОЮ 30 ЦЕНТІВ.

Замовленя враз з належитостию належить висилати до

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

До Українців в Джерзи Сіти.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЧЕР

всїх товариств, братств, сестрицтв і парохії в Джерзи Сіти, Н. Дж.,

відбудеть ся

В СЕРЕДУ, ДНЯ 29-го МАЯ 1918 Р.

о годині 8. вечером, в публичній англійській школї ч. 16, на розі улиць Вашінґтон і Сусекс.

ПРОГРАМА:

ЧАСТЬ I.

1. Вступне слово ... о. Ал. Улицький
2. Гимн американський ... хор мішаний
3. Промова Американки ... * * *
4. „Поставали козаченьки" ... хор дїточий
5. Пяно соло ... Віра Стеткевич
6. „Думи мої", Вороб'євича-Тополницького ... хор мішаний
7. Промова ... д. К. Кирчів

ЧАСТЬ II.

8. „Понад фиґ", вальс Розаса ... дїточа орхестра
9. „Посланіє" Т. Шевченка, декламація ... п. Л. Стахурський
10. а) „Ой летіла горлиця" ... хор мішаний
    б) „Ой за гаєм" ... хор мішаний
11. Промова ... п. О. Стеткевич
12. Пяно дует ... Віра і Надія Стеткевич
13. „Ще не вмерла Україна" ... хор мішаний
    „My Country" ... хор мішаний

Хорові пісні виконає Український Хор в Джерзи Сіти під управою п. М. Климка.

Вступ від особи 25 цнт.

Весь дохід з сего вечера призначуєть ся на АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ.

РОДИМЦІ! Ставте ся як один. Сего вимагає теперішна хвиля і честь нашого народу.

Департамент скарбу у Вашінгтоні.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

ЩАДІТЬ І ВИПОЗИЧАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ

ВУЙКОВИ СЕМОВИ

Він потребує їх сейчас!

Ви будете потребувати їх по війні!

КУПУЙТЕ

Воєнні щадничі марки забезпечені правительством Злучених Держав.

Вони приносять 4% провізії, а відсотки обчисляється що чверть року.

Можете розпочати ДВАЦЯТЬ ПЯТЬМА ЦЕНТАМИ, купуючи щадничу марку Злучених Держав.

Ваш почтмайстер, ваш банкир, ваш газетяр і многі купецькі агенції пояснять вам сю справу як найдокладнійше. ЗАЙДІТЬ ДО НИХ І ПОСПИТАЙТЕ!

Се ваш обовязок!

Се виратує многим житє!

Се виграє теперішну війну!

НАУКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВДУДЛЯЄ ЗАОЧНО

Звісна цілій українській вольності в Америці, АМЕРИКАНСЬКА ПРИГОТОВЛЯЮЧА ШКОЛА. Тисячі Українців-покінчили сю школу і кождий одержав ще чого бажав, дождего научили ми читати, писати і говорити по англійськи. Коли Ви до сего часу не рішили ся ще подрапати своєї бажаня в англійській мові, то не відкладайте довше, що сегодня напишіть до нашої, вишліть 10 центів монетою або марками, а ми Вам вишлемо пробну задачу близші поясненя нашої задивлюючо легко системи учени. До наші школи не муси ти ходити, ми доставимо потрібні для Вас задачі почтою. Повний курс коштує $5.00 (принимаємо на сплати). Даємо письменну гарантію научити Вас говорити, читати і писати по англійськи, або звернути Ваші гроші. Радимо Вам написати по пробну задачу і упевнити ся. Адресуйте

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
025 W. 47th St., New York City.

ОЗНАКА НЕБЕЗПЕКИ!

ЗАПР.

Не вільно його розсьвідувати, бо нестрашна ми остання їм затроєнь зброя.

СЬВІТОВОЇ СЛАВИ КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ

зуміє з тіла отрійні складники, дає Вам чистий жолудок, чисту кров, добрий апетит, спокійний сон і все те, що ушасливлює людину.

Держіть все під рукою фляшку напоєвіку, звісного всім яко „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ".

Пам'ятайте, що ми виробляємо кождий пент, коли удовідните що наше сьвітове вино Кальварійське Вино Лічниче не є таким як описуємо.

ЦІНА ФЛЯШКИ $1.10.

До набутя в ліпших аптиках, у напоєвих агентів або прямо у фабрикантів:

D. WROBLEWSKI & COMPANY,
Dept. R. R.
196 East 4th St., New York City.

ВИНАХОДИ ЦЕ ГРОШІ

Уліпшайте природу лісничі, на полях і другі. Уліпшіть корову, коні, гаслі і инші. Винайдіть природ за помочию котрого сірачок не зможе ся на вітри. Винайдіть забавки для дітий. Ті суть добре плачені.

Дайте совіт доброго себе там де працюєте. Єсли працюєте в фабрицї поглянете чи Ви не могли би уліпшити якої машини. Ви можете прийти на помисл, який принесе Вам богатство.

Пишіть по мою українську книжку де знайдете всякі інформації в справах патентових. Пишіть також по мою СПЕЦІЯЛЬНУ ЛИСТУ по получуваних винаходів. Принешіть ваші винаходи в лідки Вам мою опінію про него.

E. M. WILSON,
патентовий адвокат,
201 Victor Bldg.,
WASHINGTON, D. C.

Насильства большевиків над Україною.

Резолюція 44-ої окремої української телеграфічної роти.

Ми, козаки і офіцири 44-ої окремої української телеграфічної роти, обговорювали питання про сучасне становище і беручи на увагу, що війна, яку обявив „Совет Народних Комісарів" Україні, розрізняє російську демократію з демократичними других країн російської федеративної республики і се розрізнене, а також і сама війна губить революцію не лиш одної України, або Московії, а взагалі всеї російської федеративної республики, що „Совет Народних Комісарів", поставивши сам себе на чолі московського народу, не відповідальний перед иншими народами, насляючими Росию, не має ніякого права посягати на права Української Центральної Ради та її Генерального Секретарияту і те, що „Совет" ще помінів Центральну Раду, називає її буржуазною і таке инше, є ганебний вчинок, позаяк Центральна Рада складена з селянських, військових та робітничих депутатів, вибраних 1-шим Всеукраїнським Зїздом селянських, робітничих та військових депутатів, перевибрана і доповнена селянськими, робітничими та військовими депутатами других націй на 2-гім і 3-тім таких же зїздах, тобто складена з представників всього трудящого народу України, що Генеральний Секретаріят складеть ся з самих дійсних соціялістів, вибраний Радою і цілком їй підлягає, що Рада увесь час йде у згоді зі всею демократією України і цілком відповідає перед всіми народами України і що „Совет" може розповсюджувати свою владу лише на Московію і не повинен втручати ся в справи самоопреділяючих ся націй, ми, стоячи на твердім грунті під гаслом „Мир всьому мирови", ухвалили:

Виявляємо повне довіре Укр. Центр. Раді та її Генеральному Секретаріятови, яко представникам всього трудящого народу України.

Рішучо протестуємо противчинків „Совета Народних Комісарів", який посягає на права Укр. Центр. Ради та Генер. Секретаріяту і починає війну між народами Росії і України.

Вимагаємо, аби центральне правительство негайно було вкладене з представників соціялістичних партій усїх народів населяючих Росію.

Аби не було арештовано делегатів Всерос. Уст. Зборів, які являють ся виразниками волї всього народу російської федеративної республики, а те зібране повинно бути улаштоване негайно.

Всїх товаришів, затуманених большевицькою дурійкою, закликаємо опамятатись і не губити революцію, здобуту кровю наших братів.

Робимо заклик до всього українського вояцтва прилучити ся до нашої резолюції, піддержати свій Тимчасовий Уряд і прикладати всї сили, аби зафіпити здобуту свободу.

Голова зборів **Синцар.** Писар **М. Мироненко.**

Розгром українських організацій у Петрограді.

В ночи на 21. грудня великі відділи червоної гвардії окружили український революційний штаб у Петрограді, заняли помешкане штабу та після трусу забрали всі матеріяли й документи.

В помешканю Краєвої Укр. Ради було чотирох виборних членів Ради: Квітко, Дзюбан, Бойдюк і Попельчук. Їх відправлено під конвоєм в Смольний інститут. По приказу народних комісарів приступлено до розшукування решти членів українського штабу, яких не удалось арештувати тої ночи.

Помешкане штабу розгромлено. Для Українців сей труc і арешти були зовсїм несподівані.

Розігнане Укр. Ради в Пскові.

У Пскові розігнано силою українську військову раду, яка представляє 300.000 українських салдатів.

Українці петроградського гарнізону.

Народні комісарі відмовляють ся пропускати українське військо з війнїшнього фронту через Петроград. В самім Петрограді осталось небогато салдатів-Українців. Вони готові кождої хвилини виїхати на Україну.

Ранком 21. грудня декотрі частини українського війска — в їх числі електротехнічний батальон — відправились на зелїзничу стацію, але їм по приказу народних комісарів не дали вагонів.

Петлюра в справі розгону укр. організацій.

Генеральний секретар військових справ, С. Петлюра, післав Криленкови слїдуючу телеграму:

„До мене дійшли відомости, що ваші військово-революційні комітети арештували в Минску, Полоцку та Пскові українські фронтові й армійські ради. Майте на увазі: 1) що місце арештованих займуть инші; 2) що українські салдати за всяке насильство над тими товаришами, яких вони вибрали для порядкования українських справ, зуміють відповісти, як підповість їм їхня любов до братів; 3) коли у вас є сила приказувати вашим військово-революційним комітетам, то приказіть негайно увільнити арештованих і далї не робіть ніякого насильства над ними. Для відповіди даю термін 36 годин. В противнім випадку знатимму, що робити. Відповідальність за наслїдки нести-муть насильники й ті, хто штовхає їх до сього своїми розпорядженями".

Віроломна зрада народних комісарів.

Український військовий штаб у Петрограді післав зі свого складу комісію для переговорів з народними комісарами в справі ліквідації конфлікту між Україною й Радою петроградських комісарів. В сю пору в Смольнім інституті було арештовано українську Комісію. Опісля в ночи зроблено трус в помешканю штабу. Предсідателя Войдренка там не було; він розмовляв тоді по прямому проводу з Києвом. Довідавшись про арешт революційного штабу, Войдренко поїхав на селянський зїзд і запротестував там проти віроломної зради народних комісарів.

Похід большевиків на Україну.

Рев. Комітет 11-тої армії запропонував рев. Комітетови окремої армії негайно післати полк для захоплення стації Шепетівка. Всім частинам поручено нінк не відпускати Українців, арештувати Ради з усїм майном й артилерією та переходити на західний фронт. Революційний комітет 11-тої армії відправив у Жмеринку два полки. „Юзисти" штабу на знак протесту проти большевиків припинили роботу, так що 11-та армія відрізана від штабу фронту.

В 7-мій армії організують ся також відділи проти України. Большевицький комісар 7-мої армії приписує „оставити Українців в окопах, аби боронили Україну тай Раду" — а большевикам формувати ся в батальони для боротьби з Україною.

На Харків сунуло богато большевицьких ешелонів. Але українські відділи знищили зелїзничі шини між Бахмачем і стацією Чемовка та так задержали большевицьку навалу.

(„Робітнича Газета").

До української людности.

По великій російській революції для нашого народу, як і для всїх народів Росії, настала бажана воля.

Нинї кождий нарід може розвивати ся в повній мірі і будувати житє своє так, як треба для його щасти.

Але здобути щасте не можна без науки. Тільки вона вказує шлях до сього, тільки вона навчає, у чім те щасте.

Доси народови з оплаченим податків давали тільки крихти. За ті крихти відкривали так звані народні школи. Звідти виганяли рідну мову і давали тільки початкову науку, яка не може просьвітити очий народних.

Тепер справа змінилась. В школї повинно залунати вільне, правдиве слово.

На селах повинні заклядати ся висші від початкових школи, в які можна буде переходити просто.

Нинї все буде робитись для того, щоб просьвітити нарід, щоб довести дітий його до такої високої науки, яка потрібна для людського щастя.

А для того треба знати житє своє й чуже, і старе й нове, — і правдиве про се знате діти народу будуть діставати тепер в школї.

Ся школа від нинї буде не тільки вільна по думках і правдива. Вона буде рідна.

Доси заборонали в школах розказувати про наше рідне житє, про історію народу, бо боялися, що просьвічений нарід захоче вернути свої права, відібрані у нього колись-то.

Доси не пускали в школу рідної мови, бо хотіли знищити наш нарід; не давали розвивати ся його духови. Тепер школа має бути рідна, — в ній діти навчати-муть ся і чужого і свого, знати-муть про своїх батьків та дїдів, що працювали для нашого щастя.

Нинї ся наука буде вести ся на рідній мові; для нас, Українців, — на українській.

На рідній мові повинно йти навчанє уже з свого року, і наші селяни повинні, чим тільки можуть, підтримувати рідну школу. Проти української, рідної мови і рідної школи ріжні вороги народу плетуть небилиці, звучи сю мову мужицькою і кажучи, що в наших школах ми добудемо менше науки ніж у російській. Не треба вірити сим людям, бо вони або самі темні, або не желають добра нашому народови.

В Росії старого ладу не стало, але слуги його зістались. Їх небогато, але вони баламутять нарід, бажаючи вернути старе своє панованє і знов кинути нарід у неволю. Вони через те підбивають нарід проти української школи.

Не слухайте тих ворогів народу. Слухайте наказів Генерального Секретаріяту, який всї народи України хоче вести до щастя.

Генеральний Секретаріят вважає, що у кождого народу повинні бути свої рідні школи, як се є по всім сьвіті.

Нехай же нарід віддає дітий своїх до рідної української школи, а ми, зі свого боку, будемо допомагати справі рідної осьвіти і порадою, і людьми, і книжками.

Генеральний секретар
Народної Осьвіти

Ів. Стешенко.

(„Зоря", ч. 22-23, з 18. падолиста 1917).

Теперішна границя Холмщини є міродайна.

Так заявив предсїдатель української мирової делегації Ал. Севрюк.

Александер Севрюк, предсїдатель української делегації, яка підписала мир з центральними державами, мав інтервю з редактором віденської „Нає Фрає Прессе", в якім поясняв редакторови сеї газети холмську справу. Ал. Севрюк ще досить молодий чоловік; числить тепер 29 літ житя; походить родом з Київщини.

Обговорюючи холмську справу, Александер Севрюк заявив, що Україна цілком не думає вдавати ся у ворожі відносини з Польщею та иншими державами. Неправдою однак є, щоби прийдене Холмщини до України було злочином супроти Поляків; се виходило би, що Поляки творять в Холмщині більшість. Справа однак має ся цілком инакше. Поляки хотіли не лише загарбати Холмщину, але хотіли також одержати доступ до Чорного моря. В той спосіб вони без сумніву прямували до загарбання українських земель. Границя, установлена в Берестю, є може не ідеальною, однак відповідає етнографічним відносинам. Нїде у сьвіті нема границь ідеальних, тому і ми не можемо зречи ся в Холмщині кождої місцевости, яку замешкують Поляки. Належить однак зазначити, що ся границя не є остаточно усталена; усталити її комісія, в склад котрої вийдуть також польські делегати. Ті делегати будуть могли висказати свої бажаня і жалї. Ми хочемо зближити ся до бажань Поляків. Маємо іменно намір, коли на Україні запровадить ся лад і порядок, дати населеню Холмщини змогу висказати свою волю при помочи плебісциту. Нехай воно само скаже, чи до Польщі чи до України воно хоче належати. Плебісцит мігби і тоді відбути ся, коли многі у українські селяни, вивезені в глиб Росії, а також і ті, що служать в російській армії, не повернуть ще до Холмщини. Як сей плебісцит випаде — сказав Севрюк з усьмішкою на устах — на разї не можна відгадати, але в кождім разї не випаде він по думці польських графів і баронів. Не бажаємо на заходї мати ворогів і тому хочемо жити з Поляками в згоді. До сього повинні стреміти також Поляки. Але вони стремлять до возискання Волині і Поділя. Серед таких обставин мирне житє з ними буде виключене. В кождім однак случаю ми прямуємо до упорядкования всїх спірних питань з Росією і Польщею". — Обговорюючи сю справу з редактором газети „Райхпост", Севрюк додав ще отсе пояснене: В Берестю запала умова, що мають бути узгляднені також бажаня польського населеня в тих частях, де воно творить більшість. Комісія, яка має занятися спірною справою, буде складати ся не лише з Українців і Поляків, але також з представників Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії і Туреччини. Останні будуть людьми безсторонними і узгляднять бажаня обох народів. **Зачеркнені у Берестю точки погранича є міродайні для тих частий, де українське населенє є в більшости. Відступити від сеї границї можна буде лише тоді, коли сього зажадає етнографічна засада розділення обох сих народів.**

Довго ожидані книжки

ЯКІ ПОВИННІ НАХОДИТИ СЯ У КОЖДОГО УКРАЇНЦЯ:

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, Том І. Видане час. „Канадійського Фармера" в Канаді. Ціна . $1.50

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА (в одній книжці), видане Канадійської Української Видавничої Спілки. Ціна $1.00

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. Часть І. Написав М. Грушевський, професор української історії на львівськім універ. Ціна . . $1.50

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. Часть II. Ціна $1.50

Пишіть на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

Вже вийшла з друку народна драма зі співами в 5. діях

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 8 женщин і 7 мущин. — Ціна за примірник 80 цент., за 15 примірників 88.35.

Замовлена і гроші посилайте до:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

RANGER MOTORBIKE

ОСЬВІТЛЕНЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ

44 СТИЛЇВ І КОЛЬОРІВ І РОЗМІРІВ

БУДЬТЕ САМІ ЇЗДНЕМ без згляду на те, що війна приносе — борбу чи мир, купіть собі біцикль зв. RANGER а все будете на час чи при роботі, чи до церкви, чи на стрічи з приятелем, дівчиною або при відвідинах свояків. Їздіть біциклем з роботи, підчас коли другі ждуть на стрітки або їдуть пішки.

ВИБЕРІТЬ СОБІ З 44-РОХ ВІДМІННИХ МОДЕЛЇВ,

кольорів, розмірів біциклї марки "RANGER". Всї ті біциклї є представлені в наших цінниках в натуральних кольорах. Найбільший вибір біциклїв в сьвіті, по ФАБРИЧНИХ ЦІНАХ, від $15.75 кождий.

30 ДНІВ ДЛЯ ОДОБРЕНЯ КУПНА. Ми вишлемо Вам "RANGER" біциклї, який самі виберете, і оплатимо ПЕРЕСИЛКУ ФРЕНТУ АЖ ДО ВАШОГО МІСТА, даючи Вам 30 днів часу на випробане його дїйсної вартости. Се проба є на наш коит. ГУМОВА ОБРОЖА, лапки, колеса, частини і прибори по половині звичайних цін.

НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШИ але вишліть попишний купон ще нині по наш новий великий каталог, по фабричну ціну і довіть на тридцятьдневну пробу.

MEAD CYCLE COMPANY, Dept. 49-C. CHICAGO.

ВИТНІТЬ СЕЙ КУПОН І ВИШЛІТЬ ЩЕ НИНІ.

Mead Cycle Company, Dept. 19—C, Chicago, Ill. — Прошу прислати мені Ваш великий каталог біциклїв по фабричній цїні і на 30-дневну пробу Вами предложену.

Імя . . . . . .

улиця . . . . . місцевість . . . . . Стейт . . . . . .

ПОТРЕБА ДОСЬВІДЧЕНИХ МАЙНЕРІВ

до Washington Coal & Coke Company, в STAR JUNCTION, PA.

Високість угля 8 стіп. Уживаєсь електричні лямпки. СТРІЛЬНИМИ ПОРОХ ДАРОМ. Стала робота цілий рік. Добрі робітники заробляють $6.00 до $10.00 денно.

Маємо вигідні доми, низький рент, електричне осьвітлене. Добра вода. Школи, костели, Славянська Галя Тов., театр рухомих образків і т. и.

Можна дістати добрий харч в місті, а сама компанія удержує два харчівні доми, де можна дістати добру їду за 90 центів денно. 60a75

STAR JUNCTION є місточком о 3500 мешканцях при Washington Run зелїзниці, яка лучить ся з BALTIMORE & OHIO зелїзницею в LAYTON, PA., в поблизу CONNELSYILLE, PA. і DAWSON, PA.

В ДЕПАРТАМЕНТОВИХ СКЛЕПАХ можете набути всего по умірковних цінах.

Ми поводимось чемно з нашими робітниками а і вони люблять своїх зверхників.

Голосіть ся по роботи сейчас або пишіть по близші інформації до:

MR. R. C. BEERBOWER, General Superintendent, Star Junction, Pa.

ПОТРЕБА ЛАДОВАЧІВ ВУГЛЯ

Компанії і самотних до The Reliance Coal & Coke Co. Glomawr, Ky. в поблизу міста Hazard, Ky., Perry Co. Майже вентиляції. Високість вугля 4 стопи і 4 далї. Нема лупку і каміня. Робота машинова. Стала робота. Добрі робітники заробляють від $80.00 до $120.00 на два тижнї. Уживаєсь відкрите сьвітло. Сплати на місяць. Вигідні доми з електричним сьвітлом, водопровод і т. д. $1.50 за кімнату. Місця розривкові, школи і костели. — Голосіть ся особисто або пишіть до:

THE RELIANCE COAL & COKE CO., GLOMAWR, KY.

Їхте зелїзницею Louisville & Nashville R. R. a Winchester, Ky., або McRoberts, Ky. 36a-лют2

РОБОТА ДЛЯ

МАЙНЕРІВ — ВИТЯГАЧІВ КОКСУ — РОБІТНИКІВ

Майнери заробляють денно 6 до 8 долярів. Витягачі коксу заробляють денно 4 доляри. Звичайні робітники заробляють $3.25 до $3.50. Робити 8 годин денно. Голосіть ся сейчас до мотрогубуд з слїдучих взгляд в Latrobe, Mt. Pleasant, Connelsville, Uniontown. Сі місця є в поблизу Fairchance і Masontown, Pa. 51a96

H. C. FRICK COKE COMPANY, SCOTTDALE, PA.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО „ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

МАЙНЕРИ

котрі хотять дістати роботу на кождий день і заробити добрі гроші, повинні прихати до компанії New River Company. Ся компанія заряджує 15 копальнями в дістрікті Нью Рівер в Вест Вірджінії. Вугле є грубе від 4 до 5 стіп, і витягають його ліками і машинами, а платня від тонн. Наші добрі майнери заробляють від $100.00 до $125.00 що два тижні. На переїзд не дасть. По близші інформації пишіть або голосіть ся у Вашій мові до: 60ac65

Mr. C. P. Anderson, Dept. S.
McDONALD, W. VA.

МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛІЧЕНІ!

Прийдіть до мене - Я приверну Вам здоровлє

Я маю найлїпші електричні прилади, які уживаю до всїх недуг

X-RAYA (ЕЛЕКТРИЧНОЇ) РОЗСЛІДИ.

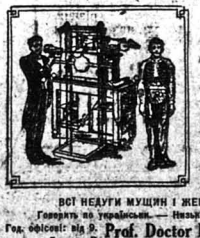

Я є найстарший християнський лїкар-спеціяліст в Пітсбурґу, Па.; 38 лїт практикуючи успішно, лїчучи тисячі недужих людий.

Я СКАЖУ Вам, чи можете бути вилїчені або нї, без здогадів, і помочу Вам тамі, коли другі молоді або поправчиві лїкарі Вас лїчили.

Я УЖИВАЮ лише найлїпші і найновійші лїки при лїченю моїх пацієнтів.

Я МАЮ свій власний департамент з медичними і лябораторією, які є найлїпші для недужих людий.

Ви здивуєтесь, коли побачите ся скоро. Ви можете бути вилїчені. Один візит переконить Вас про моє знанє і переконить Вас, через що я досягаю успіхи в коротших часах. 38—

ВСЇ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН УСПІШНО ЛЇЧИТЬ СЯ.

Говорить по українськи. — Нїякої ціни. — Оглядини і порада даром.

Год. офісові: від 9. рано до 5. веч. В нед. від 10. до 2. у полудне.

Prof. Doctor B. F. MULLIN
Specialist
411 — FOURTH AVENUE
(4-ий будинок від Smithfield St. Коли хочете до мене, то уповніть ся про адресу моєї офіси).

Напрати почта.
PITTSBURGH, PA.

ПОВІСТ

3 PHILADELPHIA, PA.

Апель комітету концертового Просьвітно-Драматичного Товариства ім. Івана Франка до всего філядельфійського українського люду.

Народе український!

Скоро український нарід сьвяткувати-ме другі роковини смерти сего великого чоловіка, котрий своїм генієм, своєю неоціненою працею, своїми великанськими заслугами, які полишив у спадщині свому народови, займає перше місце між найкрасшими синами України. Імя се з найбільшою пошаною повинна згадувати кожда поступова людина по всій Україні, а дорогим і сьвятим воно повинно статись українському робітництву.

Імя се найбільшого нашого поета-письменника і гражданина, найкрасшого сина України Івана Франка.

Найбільші імена, найбільші сини культурних народів сьвіта, нагадують імя його...

В душі кождого народу імя його записалось буквами золотими, незатертими!

Бо сорок кілька літ він різьбив великий твір артистичної будови, різьбив душу українського люду.

Ціле жите своє боров ся за правду і свободу поневоленого українського народу. Був нам камінярем, котрий розбив велику скалу гранітну, що заступала сьвітло правди, волі, свободи.

Бо сорок літ долтав стежку по тернистій, зарослій бурьяном дорозі.

Сорок кілька літ годував се бідне, невидюче, заковане дитятко — люд український. Годував його горем свого серця, напував його ціцющою водою своєї великої душі.

Бо болі наші заповнили його груди і кровю серця списані принціп в жертві поколїнням.

Обдарував се бідне дитя чистим золотом, перлами дорогоцінними.

Жите своє ціле, повне сирітства і нужди, поклав під зранені ноги сего загубленого дитяти-сирітки.

Вів його до цілі, красшої долі, збудував йому сьвітлі повні, сторожив його, видвигнув!

Був провідником, що вказав шлях на стрічу красших надій, ранної зорі.

Випровадив з тяжкої темряви, котра висіла над його вітчиною.

Бо прийшов він до нього тоді, коли нарід замучений конав в чорній задумі, в непробудженім сні. Коли всякі грабіжники стягали з нього послідну сорочку, коли всі відцурались його. Коли дихавпинкір віднимав у мужика послідний клаптик землі, а сей в розпуці пропивав останню сиґтину. Коли давили його черевіка, голодовий тиф, холера.

А плач, стогін, лунав по цілій Україні, і під тягаром сеї нужди і тверда земля угиналась, розпуки його холодне небо слухало.

Він тоді прийшов до нього!

Своїм пламенним словом освітив його розум, дав йому свою душу, у його змарнілий організм вляв своє жите, кров цілющу; а щоби розбити, зірвати його кайдани, прикував себе до тачки на ціле жите.

І віднайшов він, відвоював народню мову, і з попелища, із згарища відгребав душу народню. І став ся Тиртеєм, що піснею, словом, що силою постанови веде, загріває до бою...

Іскри посипали ся зпід тяжкого молота, блискавиця проперла український небосклін. Занісло сьвітло, повіяло легком весни.

Нарід прокинув ся!

Остовпіли кати українського люду... А темні сили збудились. І розпустили гнобителї, кати, власти своїх гінчих слобад і зачала ся скажена нагінка.

Одначе його не зламає! Він сильний!...

Се скала серед розгуканого моря, дуб на пустині серед бурі.

І він жите ціле опір ставить людській злобі, тупоумству, клеветі, призирству тих, котрим хорошо валяти ся в болоті...

Непохитний він!...

Десятки літ серед гіркої нужди в тяжкій праці устояв він проти волі невидючого, засліпленого загалу, а дрожачою рукою у вічній тревозі, журбі, будував храм, знаючи се, що завтра може знищити сю сьвятиню дитина, для котрої він жите своє в жертву приносить

Погорда, насьмішки, тюрма голод — заплата...

Осамітнений, не знаходячи нікого слова заохоти, а лиш іронію та злобу, далі скалу длає, ламає граніт, шлях кує.

Не зломати нікому його великого духа, не попаде в розпуку. Він твердо стоїть на сім труднім становищи, бо у нього сьвята одинока ціль: свобода, просьвіта, доля красша свого народу.

І ціле жите держав за ручну се бідне дитя, держав на його живичках свою руку, не опускав на хвилину сеї сирітки, та вказував просту і ясну дорогу, котру окропив потом, слезами кровю.

І став ся дороговказом, що значить шлях поступу. Розсипав кругом нас чари кохання, посіяв в наших серцях любов до окрадених, любов до рідного народу і краю, любов до людскости.

І ціле жите поклав у боротьбі за права та свободу і красшу долю свого народу, сего народу, що в „поті чола" працює та витворює працею своїх рук богатства, всі блага культури, і сам з них не може користати.

І розіллялось його слово по широкій країні, поплила цілюща кров в жилах замученого демоса і віджив нарід. Збив ся в потугу, „потрясе Кавказом впересвіть Бескидом, покотив Чорним морем гомін волі глянув як хазяїн домовитий по своїй хаті і по своїм полї".

І ми, філядельфійська громада, високо цінимо се велике імя Франка. І ми, як один муж як одна душа, в роковини дня його смерти прийдемо відпрацювати сю хвилю, прийдемо поклонити ся його великим за слугам, його генію великому. Прийдемо, бо він наш батько наш геній.

Прийдемо на сьвяточний вечерок, котрий уряджує Просьвітно-Драматичне Товариство ім. Івана Франка дня 15. червня 1918 р., в Меркантіл гали, Філядельфія, Па.

Комітет.

3 SHAMOKIN, PA.

Театральне представленє.

День 19. мая б. р. лишить ся надовго в памяти шамокінських і околичних Українців. Того дня заходами шамокінського „Бандуриста" відограно в тій місцевости улюблену штуку „Ой не ходи, Грицю, та на вечерниці".

Справді, не хочеть ся вірити, що се представленє відіграли звичайні собі зарібники. Се — можна сказати — були актори першорядного театру; який може сьміло ходити по українських громадах і виставляти згадану штуку. Всї аматори були так гарно вишколені, що жадна критика не має місця. Всї вони вивязали ся прегарно.

Ролю Охрима грав п. Годима дуже гарно і уміло. Його рухи якраз нагадували заклопотаного селянина, пригнобленого журбою та злиднями. Ролю Вусті відограла панї Сабиха понад всяку похвалу. Підчас її ґри публика не щадила й грімких оплесків за її знамениту ґру. Деякі ще й доси не зірять, що твереза людина може так гарно відограти ролю пяниці. Один чоловік говорив таке: „Отся раз упила ся! Аж дивоє. Пєзно найменьше гальон віски віпила. Як би так на яку слабу женщину, то і упалаб, а ся ще трохи трималась, бо досить здорова". Ролю Марусї відограла панна Кодоїн, котра чарувала публику своїм милим голосочком, а говорила так чисто і виразно, що кожде слово було зрозуміле. Її рухи були також прегарні. Вона так переняла ся грою, що відчувала всї її прикрости, які наведена в любови дівчина зносить, і тому так добре віддала свою ролю. Ролю Гриця грав п. Зобак також добре. Ролю Хоми грав п. Кандра досить добре і уміло. Ролю Потапа грав п. Полиняк вдоволяючо. Ролю Ганини відограла панна Копитянська дуже гарно. Ролю Ганини відограла панна Вишовська прекрасно. Ролю ворожки відограла панна Вишньовська надзвичайно добре. Ролю паубка Дмитра грав п. Ференцудово, за що публика винагородила його оплесками та змусила повторити його чудернацьке дириґованє. Співи виконали також гарно. Парубки і дівчата вивязали ся зі своєї ролї знаменито. Всї заслугують на похвалу. Жаль тільки, що я всїх їх імен не знаю.

Видно, що в Шамокінцїв дух патріотизму до свого рідного, до своєї рідної штуки не зівяв. Сим Шамокінцї дали доказ, що їхні є сьвідомими Українцями, що всї сили плекають свою рідну штуку і пісні.

На велику похвалу заслугує місцевий дякочитель, п. Сабіцький, котрий не жалує ні часу ні труду, щоби всьо було як слїд. А згадана штука не є така легонька до вистави сценічної. А помимо всїх трудностий аматори так гарно пописали сцеїсть, кому честь!

Гість.

3 WOONSOCKET, R. I.

Поклик до Українців у Вонсокет, Р. Ай.

На другий місяць, то є 24. червня, буде рік, як у нас оснував товариство „Вільна Україна", віддїл 116 У. Н. Союза. Був у часописи „Свободї" поклик щодо організованя Українцїв в українські товариства, а згадано до нашого тов. „Вільна Україна". Уряд на кождім мітінгу напоминав членів, аби кождий член старав ся, щоби ми до року своє товариство подвоїли щодо членів. Завдяки працї нашого уряду, а також членів, ще нема року, а товариство „Вільна Україна" не то що подвоїло ся, але є втроє більше членів. Честь і слава товаришам, що так охотно вступають до нашого товариства і до У. Н. Союза. Бо, як вам відомо, наше товариство не є на те, аби розбивати або нападати на другі товариства, але ціль нашого товариства та, щоби зібрати таких людий, котрі ще до сего часу не стояли в жаднім товаристві, або належать до чужих товариств. Ті люди, котрі не стоять у своїй рідній організації, то шкодять не тільки самим собі, але й цілому українському загалови, бо ті люди тратять почуте народне, тратять свою рідну мову, а опісля з таких людий роблять ся найгірші вороги свого рідного народу.

Отож, дорогі братя, гуртуймо ся в українські товариства, вписуймо ся до У. Н. Союза, бо то є наша найстарша, найбільша, найбезпечнійша, а також найбогатша запомогова організація. В нашім товаристві, у „Вільній Україні", кождий член платить 50 центів на місяць, а вразї слабости дістає 5 долярів на тиждень. При нашім товаристві основано також Молодецький Союз і на початку вписало ся до нього 14 дітий. Тож уважайте, братя і сестри, не опалчуйте таких асекурацій, котрі вам не знані, але запишіть ся самі і свої діти до нашого товариства та до У. Н. Союза. Уважайте на свої дїти, покажіть і свому поколїнню, як треба шанувати свій нарід, свою рідну мову і свою прадїдну віру. Закиньмо, братя, всякі незгоди, подаймо собі руки, бо ми всї є дїтьми одної неньки-України. А це тут на чужій землї покажем, чужинцям свою солїдарність, свою любов до свого рідного краю, а також шануймо праця і в тім краю, в котрім живемо. Ідїм слїдами наших розумних та щирих Українцїв, бо розумний чоловік не буде нїколи нападати один на другого.

Отож еще раз завзиваю і прошу вас, братя і сестри, хлопцї і дївчата, вступайте до нашого товариства, бо ми принимаємо без ріжниці на релїґійні погляди. Можете бути собі чи греко-католиком, чи римо-католиком, чи православним, аби тільки ви були щирим Українцем. В імя наших ідеалів ставаймо всї як один, борім ся з темнотою о долю народну. Всї инші народи над собою подпюють, то чомуж ми маємо бути позаду других? Тож, братя, до організованя, до любови і єдности завзиваю і прошу цїлу громаду у Вонсокет, Р. Ай.

Мартин Галас.

ВИЯСНЕНЄ В СПРАВІ ЗБІРКИ З „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ".

Уважна редакціє! Прошу ласкаво помістити в газеті „Свобода" моє маленьке вияснене в справі „Українського Дня", з 21. цьвітня 1917 р. В газеті „Свобода", ч. 51 (ст. 5), у виказі жертв з „Українського Дня" поміщено, що в Мятаной Сіти, Па., зібрано 850, а подрібного спису не надіслано. Річ мається так: Згаданих 850 жертвувало від себе братство св. Николая, належаче до Р. Н. Союза, а тепер до У. Р. Союза, ч. 103. О тім повідомлено Всч. о. Сидорака. — З поважанєм, **М. Білинський.**

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!
ТОВ. „ЗГОДА", ВІД. 62 У. Н. СОЮЗА
— устроює —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 1. ЧЕРВНЯ 1918 Р.
В METROPOLITAN HALL,
715 Fairmont Ave., Philadelphia, Pa.
Запрашаємо всїх Українцїв з міста Філядельфії і околиці на сей великий бал. Коли Ви хочете забавитись добре, розвеселити ся спільно зі своїми знакомими, так прийдіть на отсей бал. Первородна кухня і знаменита музика. Прийдіть, а не пожалуєте.
Початок о годині 7-ій вечер.
ВСТУП 25 ЦНТ.
За чесну забаву і добру обсугу ручить 63-64 КОМІТЕТ.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?
А може Ваші знакомі потребують?
Ми вишлемо Вам даром.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!
З БАЙОН І ОКОЛИЦІ!
ЗАХОДОМ ТОВ. „ЗАПОРОЖЬКОЇ СІЧИ
відбудеть ся
БАЛЬ
в суботу, дня 1. червня 1918 р.
в гали І. Майдаша під ч. 94 Іст 21. улиця, Байон, Н. Дж.
Початок о годині 6-тій вечером.
ВСТУП ВІД ОСОБИ 35 ЦНТ.
Тож Дорогі Товариші і Товаришки, прийдіть на сей баль, а забавитесь до волї. На сім балї буде грати первородна музика.
Дохід з сего балю призначений на місцеву читальню ім. Т. Шевченка.
За добру забаву ручить 69-64
Комітет Запорожської Січи.

Веселе для старих і молодих!
„ВЕСЕЛІ ВІРШІ
СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"
Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Лїдів, Москалїв, Жидів і Циганів.
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.
Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.
Замовляти і гроші посилайте до:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до дукарнї „Свободи".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую своєї сестри ЕВИ ГАЛАЙЦА з села Пруєнц, пов. Самік. Хто би о ній знав або вона сама, прошу зголоситись на адресу: 63-5
EWA MARKO,
671 Parketh St., North Amboy, N. J.

Пошукую своїх товаришів, ЮРКА ХОМУ і МИХАЙЛА СКАЗИКА; перед двома роками перебували в Ґетте, Н. Й. Тепер мають перебувати в Ню Йорку. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: 63-5
JOHN HRECZINSKYJ,
Box 1951, Ludlow, Mass.

ПОТРЕБА сейчас дївчини-служниці до домашної обсугуи. Платня добра. В гарній околиці міста. Голоситись до: 63-5
LEWIS MAX,
296 Bergen Ave., Jersey City, N. J.

В важній справі пошукує ІВАНА НИКІПАНЧУКА, з села Поточиск, повіт Городенка. Хто би о нїм знав або він сам, нехай зголоситься на адресу: 63
JOHN HRABELSKI,
120 Park St., Porcupine, Ont., Canada.

Пошукую своєї жінки СВИ ГЛОВІНСЬКОЇ. Вийшла від мене дня 15. мая 1918 р. Вона є дрібного росту, блондина, взяла із собою 5-літнього хлопчика Пердля. Хто би о нїй знав або вона сама, нехай зголосить ся, а я їй всьо перешлю. Голоситись на адресу: 63-65
THEO. GLOWINSKY,
210 Ave. C, New York, N. Y.

ІСПИТОВАНИЙ ДЯКО-УЧИТЕЛЬ пошукує посади при гр.-кат. парохії. Знає хоровальний спів, веде добре дїточої школи і уряджувати театральні представленя. Інтересовані звертають голосити ся на адресу: 63-64
R. ZAMORSKY, c o "Svoboda",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ українська бросерия і продажа вуджении «Grocery and Delicatessen», в добрім місци, бизнес виробілений, серед своїх людий. Великий засіб товарів, решт малий, урядженє гарне і нове. Цїна приступна. Голоситись під число 410 E. 5th St., New York, N. Y. 61-65

Пошукую сестри ОЛЬГИ АЛЇСКЕВИЧ, з села Зарваниці, пов. Підгайні. Має перебувати в Балтімор. Хто би о нїй знав або вона сама, зволить зголоситись на мою адресу: 61-63
JOHN ALESKEYSTCH,
72 Clippert Ave., Detroit, Mich.

Пошукую свого брата ЛУДВІКА ЖИГАЛЬСЬКОГО з села Коцяки, пов. Тернопіль. Має перебувати в стейті Пенсильванія. Хто би о нїм знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: 62-63
HARRY SWARICH,
552½ Nypress St., Youngstown, O.

Сафта Пігуляк пошукує в дуже важній справі свого брата ІВАНА ПІГУЛЯКА ФІЛІПОВОГО з Кіцмани, Буковина. В 1913 році перебував в Інтересівнеєм Фолс, а тепер перебуває довший час в Злучених Державах. Хто би про нього щось знав, прошу ласкаво повідомити на адресу: 62-64
SAFTA PIHULIAK,
113 Erie St., E., Windsor, Ont. Canada.

Пошукую тїточну сестру, ЮСТИНКУ КАРПІНСЬКУ, з села Городомлї, повіт Ст. Самбір. Має перебувати в Ню Йорку. Хто би о нїй знав або вона сама, прошу зголоситись на адресу: 62-64
PANKO SARACHMAN,
2215 West 5th St., Cleveland, Ohio.

МАРІЯ ВАЛЄВСЬКА
СТАРОКРАСВА АКУШЕРКА
39 Ave. A, (cor. 3rd St.) New York, N.Y.
поручає П. Т. Земляченам свої услуги. Робить також масажі і ставляє банькни.

МАГІЧНІ ПРИБОРИ, КАРТЯНІ ШТУКИ, забави домові і театральні. Цїнник висилаю за о-держанєм 4 цнт. 43-83
S. JANOWSKI,
3104 N. 15th Street,
Philadelphia, Pa.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО
КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ
поспіне у своїм складі книжки ріжного змісту. — Коли ві, то пишіть сейчас по цінник книжок, звертаючи 3-центову марку на пересилку на адресу: 59—135
SICHOWY BAZAR,
34 E. 7th St., New York, N. Y.

Коли чоловік є хорий

то першою річию, яку він хоче знати є де знайти доброго лікаря".
Коли зверете свої кроки просто до знаменитого Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних спеціялїстів на всякий внутрішнього без страхи часу і тут на них лікарів.
Коли його відвідаєте то завважите, що лікар в дуже обережний в видаваню діягнози вашої слабости, то є, що він шукає докладно вашо Ви хорі. Його заведене є високотреновне і в модні докладні апарати, так що коли потреба вказати время, земінної аналізи мочи то оглянути лучами Х-ред, або що иншого, то він має від руки для Вас. При помочи тих розслїдів докладного розслїдженя недуги мудрий, можливим є помилка.
Лікар скаже Вам яка є уміркована цїна за лїчене. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на поміч лікаря, якщо може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його видати задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавлати ся бти до него. 21-33
Його інституція має кождий найновійший апарат до оглядин хорих: Статїк, Гальванїк, Фарадїк і Гай Фріквенсї Електрісіти; Озоне інгадаторіюм, Електрік Осціляторс, і инші модерні апарати.
ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНЕ НЕДУГИ, ЯКІ СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.
Прийдіть до него і станьте здоровим.
Оглядини і порада даром.
ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.
DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.
ГОДИНИ: від 9-ої рано до 8-ої вечер; в неділї від 10-ої рано до 1-ої попол.

ВИРІЖТЕ СЕ ОГОЛОШЕНЄ АБО ЗАПИШІТЬ СОБІ АДРЕСУ.
Нїколи не можете знати, які клопоти Вас можуть стрінути або коли буде Вам потрібно доброго і сумлїнного АДВОКАТА, котрого офіс находить ся під ч.
Herman Turkel 200 Broadway, New York, N. Y
кінчив школи в краю а опісля здав тут іспити адвокатські, є Вашим родимцем поступить з Вами чесно і розмовить ся з Вами Вашою власною мовою. — За стуцнє справи у всїх судах. Здавайте ся до него також в справах для полагодженя якнайвигідь краєвих інтересів. Прийдіть особисто, напишіть лист або телефоньте. Два телефони: Cortland 4895 і 4898. 51вс6.

Недужі мушини і женщини
ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!
З-якоюбудь хронічною, нервовою і долеґлївою слабостю, які вимагають опіки лїкаря спеціялїста.
ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Й МОЖНА НАЙТИ,
і вертайте правою дорогою до доброго здоровя.

PROFESSOR
Dr. ALDEN
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.
Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.
В неділї від 10. рано до 2. попол.
ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відкаєте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкривуть Вам ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і вповадять Вас на добру дорогу до здоровя, западають Вам терпіня і усунуть всякі неплешности.
Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладженє. Все тут як найлїпше для недужих людий.
Сотки мушин і женщин уживують операції через поспішне застосованя найновійших научних метод.
Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпіннях і хотеєте довірити, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровя, при примінєню найновійших метод у лїченю.
ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ
на осаблївє нервів, болї в кривах, втрату памяти, біте серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болї голови, дрожі, пропаси, осаблївє членів тїла; болями, скірні висипки, катар, пече Вас горло, болї жолудка і в кривах, болї горла, гарячку, запір, ревматичні болї, пріпи? Ці та й другі недуги а нервоз проваряє для може вивести школу Вашому здоровю.
Я лїчив мушин і жінок через довгі роки. Наші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і доводять Вас, бо я поможу Вам в скорім часї. Я дїю сам приватну недугу а П. спитоки уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсїм безплатна. — Прийдіть до мене сейчас, коли хочете помочи лїкарської. Звоїлкайте є нервенцїє. 4. 7-38—
Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?
Єсли ви терпите на нову або застарілу хворобу і не дістали жадної помочи у спеціялїстів,
Прийдіть до мене —
а я доведу до результату
скоро, тревало і за малу нагороду, без лїкної перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціялїста. Одна візита в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що Ви вступили на дорогу яка веде до здоровя.
Коли Ви терпите
хронічні болї голови, запорот голови, пропади, мамочить ся Вам в очах, слабо память, слабі і нервові нерви, безсонність, болї в нарку і хребті, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні плоцкоти, недовгавта мокрота і кашель, неврастенічні болї, виступ на шию і запір. Прийдіть домене. Найновійші і признані наукові методи лїченя при застосуванї ЕЛЄКТРИКИ і ВДИХУВАНЯ заплатять Вам по всї часи можливі успіхи.
ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНІ.—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.
Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ 146 East 14th Street, Наврот Tammany Hall NEW YORK CITY
Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвяткі: від 10. до 2. в полуд. лише.
ОСІБНИЙ ПОЧЕКАЛЬНИЙ ПОКІЙ.

DRELICH BROTHERS COMPANY,
253 MONTGOMERY ST. (cor. Monmouth St.), JERSEY CITY, N. J.
Ваш кредит є добрий!
СКЛАД ГРАМОФОНІВ І РЕКОРДІВ — з найлїпшої фабрики
COLUMBIA GRAPHOPHONE COMPANY
у всяких цїнах від $18.00, $30.00 і $45.00.
Такожно маємо у нашім складї великий вибір рекордів українських, російських, польських, англійських і т. д.
Наш склад є отворений кождого дня від 8. рано до 10. вечер; в неділї до 3-тої попол.

W. B. CORSETS

W. B. Nuform Корсети
Для Нерозвинених і Пересічних Статій Женщин
Робить кожду стать гарною і ніжною: Дешеві, виріб бездоганний; нема їм рівних у вигоді, ношеню і гарній формі:
W. B. Reduso КОРСЕТИ для Отилих Осіб
Скриває отилість; огладжує стан бедер. Шнурівки малі. Легко до них привикнути по першім вдяганю.

W. B. "REDUSO" Style 742
До набутя у всїх більших склепах.
W. B. "NUFORM" Style 327
WEINGARTEN BROS., INC. NEW YORK & CHICAGO

Добрий БУЧЕР

найде добре платне місце в бучерни, де обслугуєсь Українців, Поляків і других Славян. Пожаданий Українець. Голоситись сейчас до

K. KIRCZOW,
68 Greene St., Jersey City, N. J.

Потреба майнерів

ОСОБЛИВО СЛУШНИХ ОПЕРАЦІЙ
NANT-Y-GLO COAL MINING CO.,
Nant-Y-Glo, Pa.

Наші мінни є в руху кождого дня а добрі, постійні робітники заробляють тут $40.00, 125.00 на два тижні. Nant-Y-Glo є гарним кошальним містечком о 6,000 мешканців, при шахту дезїжний Пенсильванія, віддалене одну годину дорогу карою від Johnstown, Pa. Добрі доми, костели, школи і місця розривки.

Добрим харч в місті і у харчівних Ми поводимо ся добре з нашими домах. Гарні сьвежі і умірковані цїни. робітниками.

Прийдіть сейчас або пишіть по близші інформації до: 57a90

John W. Harrison, Superintendent,
Nant-Y-Glo, Pa., Cambria Co.

Д-ри ІВАН СМІТ і К. Д. БІЛИК

ЛІКАРІ УКРАЇНЦІ. СПЕЦІЯЛІСТИ ОПЕРАТОРИ.
827 E. 17th St., New York, N. Y.

ДОКОНУЮТЬ НАЙТЯЖШИ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТЕЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУХЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛЇЧАТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИНІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО НАС, ТО НАПИШЕТЬ ЛИСТ І ОПИШЕТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 17—

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

Що винайти ?

є то нововидумована книжочка, містячи около 400 винаходів, котрі тепер можуть бути пошукувані, через нас шістала видана на жадане і для вигоди

УКРАЇНСЬКИХ ВИНАХІДНИКІВ.

З тої книжочки довідаєте ся, які богатства винаходи вже принесли і доперва принести МОГУТЬ. Інтересуєте ся винаходом, пишіть ще нині по українськи до нас по ту книжочку, котру Вам безплатно вишлемо. 137—

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES (S), Pacific Bldg., WASHINGTON, D. C.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ
регулює
В 24 ГОДИНАХ
Кожда пачка має напись з Уживайте відробів MIDY

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялїст недуг мужеских в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

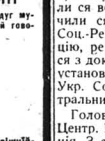

Найдовше істнуючий, найуспішнїйший і заслугуючий на довіре спеціялїст недуг мужеских, котрий у се своє знане і довголїтну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ
II. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В витниці від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

Dr. KOLER,

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

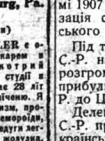

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 лїт досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, проказу, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, уторобу, нирок, кишок, міхура, шкіри, ми і всі недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєть при лїченю недуг крови. Голость ся особисто, почтою не лїчу. 105—

Години приняття: від 9. рано до 8. веч., в витниці від 9. до 5. лише, в неділї від 9. до 2.

Дещо зі спогадів партійного робітника.

Пишучи сї спогади, я не маю, на жаль, при собі тих матеріялів та записок щодо історії нашої партії, які зібрані мною, тому подаю лише в загальних рисах ті відомости, які мені тепер пригадують ся.

Отже пригадую собі, що в 1905 році, в період загально-революційного підйому, заклав ся в Симферополі невеличкий гурт з Українців, які називали себе українськими соціялістами-революціонерами. В тім же році заклав ся подібний гурток і в Одесї. Се були лише початки організації і чогось певного, скристалізованого не було.

В 1906 році праця сих гуртків починає поширюватись, і роблять ся спроби закласти українські есерівські (соціялістично-революціонерські) гуртки по ріжних селах. Так, приміром, заходами одного з членів симферопольского гуртка заклалась невеличка організація в селї Великій Михайлівці, мелітопольского повіту. Тодїж, пригадую, вперше члени симферопольского гуртка посварили ся з російськими соц.-революціонерами, бо вони не хотїли признати за членами симферопольского гуртка права пропагувати на українській мові і повставали взагалї против самостійного істнування українських соціялістів-революціонерів. Натомісць було зближенє з татарськими соціялістами, які підтримували Українців.

В осени 1906 року заходами членів того-ж симферопольского гуртка заклалась невеличка організація серед студентів київського університету, які працювали серед київського робітництва, а також по своїх селах на Чернигівщині, Волині та Поділю.

При кінци 1906 року виникла серед членів сеї організації думка скликати партійну конференцію, яка дійсно й відбула ся в 1907 році, здаєть ся на початку лютого. На конференції були представники з Таврії, Херсонщини, Полтавщини, Чернигівщини, Поділя та Київщини. Були також і ті Українцї, котрі належали до російської партії соціялістів-революціонерів. Всього було небогато, 30 до 40 осіб.

На сїй конференції М. Залізняк читав доклад про основи програми, на яких має закласти ся Партія Українських Соц.-Революціонерів.

Щодо загальної ідеольоґії то вона не ріжнила ся від ідеольоґії Рос. Соц.-Рев. Головна-ж ріжниця від програми Рос. Соц.-Рев. була в тім, що на думку докладника Укр. С.-Р. повинні домагати ся скликаня Укр. Уст. Зборів. Щодо земельної програми то було лиш сконстатовано, що програма Рос. С.-Р. для України не підходить.

Докладчик висловлював ся за необхідність закласти власну, окрему від російської партію Соц.-Рев.

З думками докладчика не погоджували ся ті присутні на конференції, які належали до російської партії і пропонували вступити до рос. С.-Р. окремою селянською групою. З приводу сього докладу виявили ся великі дискусії, які скінчили ся тим, що члени рос. Соц.-Рев. покинули конференцію, решта-ж, яка згоджувала ся з докладчиком, визнала себе установчими зборами партії Укр. Соц.-Рев. і вибрала центральний комітет партії.

Головним завданем сього Центр. Комітету була організація. З сею метою Ц. К. розсилає своїх аґітаторів по селах, містах, ріжних школах (головно по учительських семинаріях). Сї аґітатори заклали цїлу низку партійних груп. Так заклали ся групи в Радомисли, Коростишеві, Глухові, на Харківщині здаєть ся в Валках, Золотоноші, Новій Олександрії, і др. З повітових груп найкрасше працювала радомисльска (головно щодо видавництва). Далї були закладені організації в Рівному серед салдатів, а в зимі 1907 року заклала ся організація серед студентів харківського університету.

Під той час деякі групи Рос. С.-Р. на Україні були сильно розгромлені, і з Петербурґа прибули 2 делеґати від Рос. С.-Р. до Ц. К. Укр. С.-Р.

Делеґати визнавали за Укр. С.-Р. право пропаґувати на українській мові і, навіть, визнавали за Українцями право на автономію, але були проти Українських Установчих Зборів і пропонували Укр. С.-Р. скасувати свій Ц. К. і утворити при Рос. С.-Р. окрему місцеву групу. Очевидно Ц. К. з сим не погодив ся, і представники рос. С.-Р. з нічим поїхали назад.

Дїяльність Укр. С.-Р. не могла не звернути на себе уваги реакції, яка чимраз побільшувала ся, і в серпні 1907 року була розгромлена найбільше дїяльна радомисльска група, яка складала ся головним чином з учителів. Всього було заарештовано тодї до 30 людий. Далї почались арешти і в других місцях, і незабаром був розгромлений і Ц. К. Партії. І заарештовано з його членів Миколу Залізняка та Юхима Квасницького.

Після того деяким з членів партії, які були заарештовані, пощастило емігрувати з Росії і на чужині продовжувати свою працю, про яку вперше почули в 1909 та 1910 роках, коли появили ся виданя Баха в перекладї М. Залізняка, з початку „Цар-Голод", а потім економічні нариси.

На сїм кінчаю свої спогади, гадаючи згодом, після одержаня відповідних матеріялів, подати більше докладні інформації з історії нашої партії, яка так мало відома широкому загалови.

Зазубень.

(„Боротьба").

Антін Михайлович Танський.

(Оповіданє з давнини).

Давно се дїяло ся. Ще тодї, як гетьмани управляли Україною, жив на Україні славний рицар, бельможний пан, полковник київський, Антін Михайлович Танський. Богато було з него людий і худоби; богато земель, сїл і хуторів подарував йому цар Петро; богато накупував Танський, взявши за жінкою, Парасковію Палїївною, посагу двї куфи польського золота і срібла; ще більше забрав він гвалтом від убогих козаків і посполитих.

Знали і поважали Танського і на Україні і в Польщі; ходила чутка про його щедрість до віри християнської і по далеких землях, де ворог Христа мордує християнина.

Частенько відтіля, з країв сербських і болгарських, а найбільше з гори Атонської, приїздили до нас, на Україну, ченцї і нїколи не вертались до дому без богатих дарів; щедро надїляв набожний Українець своїх безталанних братів. Чимало попередавав Танський гроший і подарунків на Антонську гору; імя його поминалось там між строїтелями і благотворителями храму сього.

Раз якось велика халепа постигла Атонський монастир. Ватага навіжених бісурманів порубувала церкви, пообдирала ризи з ікон і забрала церковний скарб. Ченцї позбирались по горах та байраках, а як відійшли вороги, зібрались на руїнах плакали та сумували.

Не журіть ся, дїти—почав синий як голуб ігумен—розпука — великий гріх! Се нам за наші гріхи післав Господь; не плачте, бо ще жиють на Україні Божі душі; вони поможуть нам і може, коли Божа милість, знов во славу Його відправляти будемо Службу на сїй нашій сьвятій горі". Благословив він трох ченців і пішов їх на Україну.

Холодную серце землярів наших, слухаючи оповідання ченців. Останний шелег давала їм бідна вдова; повною жменею сипав бельможний пан золото в черненчі капшуки; церкви і монастирі давали свої сосуди; Антін Танський дарував барило червінців. В него ховали монахи свій скарб і знов розходили ся, щоб зібрати ще більше. Дивував ся Танський, дивлючись на те золото. „Вся моя худоба" — думав він — не більша від сего. Заздрість і скупість дерли його за серце... От привезли ченцї й останні гроші, щоб зібрати все до купи і вранцї рушити за границю. Підійшов Танський під благословенє і привитав їх як дорогих гостий.

Настала ніч. Позасипляли ченцї, а Танський не спить: ходить і ходить по сьвітлиці та думає тяжку думу. Перед світанком кличе він до себе слуг своїх, братів Петра та Семена Недовірків і Матвія Скарбовского. „Здорові були, вірні мої слуги — озвав ся до них пан, та наче не своїм голосом. — Вранцї поїдете ви у слїд за ченцями; велика филя на Днїпрі, часом потопляють ся; дивіть ся, щоби були цїлі їх гроші. Молитись-мемо за їх душі, а гроші віддасьте мені".

Знає Танський, кому я казати такі річи. Обидва брати — нехрещені Татари, а Скарбовский — Лях; служив він колись у гетьмана Потоцкого, як той ходив на Хвастів, украв у него гроші, утїк до Паля і переказав йому, де стоять Ляхи. Несподївано напав Палїй на Ляхів і вирубав їх в пень, а Скарбовского при собі оставив.

„Добре, пане"! — відказали слуги.

„Як буде все гаразд, — каже Танський — зроблю вас сотниками і кождому подарую по хуторови.

Поїхали вранцї ченцї; за ними і кати їх; наздогонили їх коло Днїпра, повязали їм руки та всїх вкинули у воду; забрали гроші і привезли до Танського. Справдив Танський своє слово: зробив їх сотниками, подарував маєтности та стяв їм голови в походї, буцїмто за зраду.

Думав Танський, що й не дізнають ся люди, де досяг він таку силу гроший; одначе Бог не допустив. Потонули два ченцї, а третий був чоловік великої сили, пірвав мотузки і переплив Днїпро. Довго, без гроший і хлїба, блукав він по чужих землях, поки дійшов до Атонської гори і розказав, як що було.

Сам ігумен поїхав на Україну.

Приїздить до Танського тай зачав він на самоті корити його: „Душогубче! Занапастив ти душі християнські, пролив кров невинну, обікрав церкву Божу. Покай ся, поки час! Віддай тї гроші, що втаїв, тай іди служити Богу; може Він ще помилує тебе".

„Які гроші? — питає Танський. — Відчепись, божевільний старче"!

Тяжко заплакав старий ігумен, бачить він, що зло опанувало душу Танського.

„Віддай хоч половину, коли не хочеш покаятись. Віддай хоч посуди церковні!" — сказав ігумен.

„Не дам тобі нїчого, бо у мене нї гроший, нї посудів ваших", — відказав йому Танський.

Перехрестив ся старий ігумен та відійшов собі. Став на високій могилї і принародно наложив на Танського таку клятву:

— За те, що Антін Танський заапластив неповинні душі, втаїв церковні гроші, земля його не приймати-ме; добро його, придбане неправдою, щезне як віск від лиця огня, перейде чужим людям, і рід його в нївеч зведеть ся. —

Сумно стало людям, як почули такі річи; один тільки Танський не йме їм віри; пе, бенкетує і дере людий ще гірше. Так і вмер, не покаявшись.

Поховали його сини; ще не вспіли і добром поділити ся, як щось страшне почало діяти ся. Тільки що зайде сонце і трохи притемніє, як із домовини вилазить старий полковник, борода по поясї, очи палають пекольним огнем, з рота та полумя сипле, права рука на серцї, в лївій пернач держить, і ходить, аж поки півні не заспівають, а тодї застоне так, що чуб у гору лїзе, — і знов лагодить ся в домовину.

Думали-гадали сини, що їм робити, — бачать, що правду казав ігумен. Позвали печерського архимандрита, розкопали могилу, аж лежить старий Танський, неначе живий, — тільки борода відросла і нїгті повиростали. Взяли сини осиковий кіл і пробили Танського наскрізь, архимандрит прочитав молитву і наложив закляте, щоб не виходив більше з домовини.

І тепер старі люди таке розказують на Україні про полковника Танського, і показують ще ту могилу, де прокляв його ігумен.

Імперіялїзм з ліва.

Майже рівночасно в справі українській заговорили большевики київські і харківські.

В Харкові Рада Робітничих Депутатів висловила ся проти приєднаня Харківщини та української частини Донщини до України. Треба сказати, що ся постанова винесена після того, як селянство Слобідської України, тобто Харківщини, українських частин Курщини та Воронїжчини, через своїх виборних ще не так давно висловило ся за те, щоби їх приєднано до України.

Чи не нагадує ся постанова Харківської Ради думки кадета Кокошкіна, котрий складаючи інструкцію 4-го серпня для Генерального Секретарїяту, теж відрізав від України Харківщину, Катеринославщину та Таврію.

Але тодї ще не було постанов селянства, найбільшої частини людности нашого краю, про приєднанє до України. І кадет Кокошкін тодї ще міг сяк-так сховати свій імперіялїзм.

А тепер вже харківським большевикам свій націоналїзм, свою корисну для імперіялїстичної великоросійської буржуазії постанову прикрити нема чим.

Хай вибачать нам большевики, коли сю постанову їх харківських товаришів назвемо імперіялїзмом з ліва.

Ще виразнїйше виступає напрям імперіялїстичний київських большевиків.

Звісно, великі спеціялїсти щодо всяких солодких побрехеньок для запороченя робітничої голови, большевики в Києві скрізь і всюди твердили, що вони признають за українським народом право на повне самоозначенє.

Вони навіть говорили нашим салдатам та робітникам, що Україна, коли схоче, може навіть відлучити ся від Росії, що воля українського народу для них закон. І вони, підчас київських подій, залиняли ся зі всеї сили навіть до самостійників. Робили ся се, звісно, длятого, щоби розколоти українську демократію.

Але тепер, коли большевиків примушено було прилюдно заговорити про українську справу, київські большевики в своїй газетї заговорили такою мовою, яку ми чули... від кадетів, меньшевиків та російських соціялїстів-революціонерів.

Послухайте, як співає централїстично-імперіялїстичні пісні „Пролетарська Мисль" про українську справу.

„Питанє про федерацію або про відокремленє — се питанє про повстанє проти червоного Петрограду".

От-так то большевики поєднали ся з кадетами.

Київські большевики проти вільного союза народів Росії, проти федерації.

Вони вважають, що домагане з боку українських соціялїстів-демократів, союза всїх народів Росії, спілки робітників всїх націй російської держави — се розбите сил пролетаріяту!

Вперше чуємо, що союз означує роєднанє. Ся премудрість хиба для малих дїтий, для немовляток політичних, що стали часово коло робітничої справи в Києві.

Для них союз народів се повстанє проти революційного Петрограду.

М. Г.

(„Робітнича Газета").

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"

виконує
СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ЗСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ,
як:
БІЛЄТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛІ І КОНЦЕРТИ.
ЗАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ.
КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.
СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Зв. Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертатись зі всякими друками до друкарнї „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:
„СВОБОДА",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧУДОВИЙ ЛЇК!
Нововинайдена натентована масть
SALVA
виробляється зі стекрарених яїц, вилїчила богато хворий зі застарілої недуги. Її винайшов Українець. Звертайтесь до него в потребї". 63a78

Цїна сего лїку: малий слій 50 центів, більший $1.15. Пишіть на адресу:

JURKO SAGAN,
414 Queen St., Wilmington, Del.

ПРИВАТНА КЛІНІКА.

ОСНОВАНА 1881.
137 East 27th Street,
NEW YORK.
між 3-ою і Lexington Aves.

Урядові години: від 9-ої рано до 5-ої попол.; у вівторки і пятницї від 9-ої до 9-ої; в суботи і сьвята від 9-ої до 1-ої.

Лїкарі сеї клїники виконують щирокє знанє і многолїтну практику в змозї вилїчити Вас скорше як другі молоді, недавнїйші доперва практикуючі лїкарі.

Вони лїчать зі спеціяльною ціллю недуги первів, нирок, міхура, крови і скірпі, але і всї инші хронічні недуги лїчать з як найбільшим догадом і успіхом. Операції доконують стисло науковою методою, без болю і небезпеки, і в многих случаях без втрати часу від працї. 40a27

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

ОСТОРОГА! Ми не маємо філії, а наша адреса є 137 E. 27th St., New York, N.Y.

Важне для українських шкіл і льокалів в Злучених Державах і Канаді.

ВЖЕ МОЖНА ДІСТАТИ „ВЕЛИКУ КАРТУ УКРАЇНИ".

Мала карта загально звісна і певно нема Українця, який би її не мав.

Велика карта України має розмір вигляд мадої, виготовлена в 10 красних, тільки на тріскійшім паперя і натягнена на полотно.

ВЕЛИЧИНА П 65 ЧЕРЕЗ 41 ІНЧІВ.

В горі і в долинї зависмотрена вона в дучки, так, що дасть знакати ся і перенести з місця на місце. З огляду на те, що се одинока карта подавна майже всї подробиці нашої вітчини, є вона необходима в кождій школї, льокалю, редакції і взагалї всюди де тільки грунтують ся Українцї в просьвітних цїлях.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ $15.00.

Хто бажає наперед знати, як вона виглядає, хай замовить собі малу карту за 50 ц. Позаяк перший наклад дуже малий, тому просить ся завчасу слати замовленя. Хто замовить одну велику карту, той дістане дві малі в додатку.

Ст великі мапи кольорує ручно сам автор праці м. Ник. Дачишин, і се дає запоруку, що мапи будуть гарно виконані. 61—

Замовленя слати на адресу:

„SVOBODA", : : 83 GRAND STREET, : : JERSEY CITY, N. J.

ОТВОРЕНЄ КОЛЬОНІЇ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

В ЕЛЬБЕРТА, повіт БАЛДВІН, АЛЯБАМА.

ТАМ
де за такі гроші побудуєте собі гарний дім з вічно цвитучим огородом.
де майже кождого дня є праця по під зборами відсонем.
де немає снїгу, граду, тучі, бурі, заливних дощів.
де зелїзницею і водою є найлїпший транспорт.
Ви приїду і всї фармерські продукти продасте за найвисшу цїну.
де два—три рази до року збирасте з того самого поля.
де худоба цїлими стадами цїлий рік пасе ся.
де є церкви, школи, шпори.
де саде всїх дерев овочевих приносить Вам грубі зиски. 56—

МАЛА ВПЛАТА А РЕШТА ПО 7 ДОЛ. І 50 ЦЕНТІВ МІСЯЧНО.

Памятайте, що дня 4—го червня вільна їзда до Алябами для купуючого.

Голоситись за завчасу, бо пожалуєте, до:

HR. KURDYDYK. 216 E. 83rd St., New York City.

ЧИТАЧІ „СВОБОДИ" гордять ся своєю газетою. Вона пише так по щирости, так зі серця, так переконуючо, що кождий Українець се чує, що то його газета. Нехай же кождий Українець платить також щиростию і старає ся поширити „Свободу" між знакомими.

Богато людий недужих. Чому? Бо не зовсїм правильно вилїчені.

Dr. S. P. MANSHIP

дасть пораду для Вашого здоровля таку, як потреба вимагає.

Ми лїчимо успішно всї хронічні, нервові, кровні, нашкірні і инші недуги.

Ми примінюємо найновійші методи лїченя, які скоро і певно Вас вилїчать.

МИ НЕ ЛЇЧИМО, ЯК ПІЗНАЄМО, ЩО ХОРИЙ Є НЕ ДО ВИЛЇЧЕНЯ.

В нашім офісї лїчимо мужескі і женскі недуги при 20-лїтнім досьвідї і при помочи всїх засобів. Лїчимо при помочи електрики і механїчних приладів, котрі мають признане військових лїкарів і то є наша спеціяльність при лїченю всїх недуг.

Говоримо Вашою мовою

Prof. Dr. MANSHIP

Напроти склепу Kaufman Baers

408 SIXTH AMENUE, СПЕЦІЯЛІСТ PITTSBURGH, PA.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: Щодня від 9. рано до 8. веч.; неділї від 9.30 до 1-ої в полуд.

ЗНЕВІРЕНІ І ЗНЕОХОЧЕНІ

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

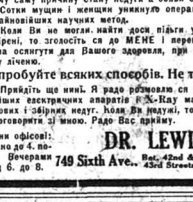

котрі терплять на якубудь хронічну, нервову або збіру недугу, прийдїть до мене ще сьогодня без нїякої оплати. Моя порада і спостереженя не будуть коштувати Вас нїчого. Цїлковита фізична екзамінація при приміненю X-Ray апарату відкриє Ваш дїйсний стан і слабість.

Я лїчю мущин і жінок через довгі роки. Одна жінка уленить Вас про мої спосібности і вдоволить Вас, бо я даю результат в скорім часї Я лїчу саму причину стану недуги а обави сейчас зникають.

Сотки мущин і женщин уникнули операцій через послїшне примінене найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то згодость ся до МЕНЕ і переконайте ся які добрі успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

Не пробуйте всяких способів. Не тратьте часу і гроший.

Прийдіть ще нинї. Я радо розмовлю зі з Вами. Я маю деякі з найновійших електричних апаратів X-Ray машини на лїченю хронїчних, нервових і збірних недуг. Коли Ви недужі, то посьвятіть хвилю часу, щоби поговорити зі мною. Радо Вас прийму. 153—

Години офісові:
9. рано до 4. попол.
Вечерами від 6. до 8.

DR. LEWIS

В неділї і сьвята від 10. до 2. попол.

Ст. 42nd & 43rd Streets New York 749 Sixth Ave.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хоробу, без різницї як довго і лїкар не міг Вас вилїчити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ, Я ПОЛЇПШУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.

Віддаль або брак гроший най не потримує Вас. Богаті як і бідні однаково будуть обслужені. Я є найсьвідомійший з Пітсбурґскі спеціялїст і лїчу нужних або від богатьох лїт. Маю найлїпше заосмотрене бюро, включаючи X-Рей машину, через котру можу Вас перетлумачити, як через зеркало. Маю власний департамент дїєтоїдї, де знаходять ся тутешні і іноземні лїкарства. НЕ ПАЛУМУЙТЕ СЯ, але зараз прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна візита переконає Вас, що я можу для Вас зробити.

Послїдню спеціяльні лїки на хороби крови і лїчу слабости з протягу кількох днїв. Я вилїчив тисячі випадків слабости мущин, хороби скірні, ревматизм, хороби жолудка і уторобу, сверблячка, гемороїди і всї хронїчні слабости. 53a365

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Prof. Dr. H. G. Baer,
311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.
НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошенє і принесіть його зі собою.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих пін за своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя жаждебуда ТРОЯНСЬКИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передтим вимагали операциї, можна ниці вилічитись цілком лїпше тимсамим способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновіші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і обадати хорпі внутренности людського тїла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного сьвіла в тїло і завбити ними зараженні бацилї, які є причиною всїх недуг і хронічних недомагань. Той спосіб лїчення є не тілки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого тяжко на незадужнього, не підпимаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїчення, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ: офісові: вигодні: від 9. рано до 8. вечер, в неділї від 9. рано до 11. в полудне.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР,
158 E. 18th St., New York City.
Дальше стації елевайтер 3-ої авенї і суботою.

Др. Еміль Айхель український ДЕНТИСТ

40 1-st Ave., NEW YORK, N. Y.
corner 3rd Street,

вирабляє штучні зуби, котрі виглядають як власні. Вирвавши зуби без болю. Робота ґваранована, вірна і вигідна.

Години: від 10. рано до 9. веч., крім пятниці і неділї від 10. до 2. попол.

ДЛЯ ДІВЧАТ І ХЛОПЦІВ!

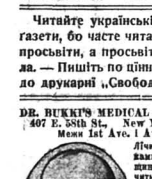

Даром! Коли Ви бажаєте по з ними скати любов сїй Вам дорогих, то в сїй книжцї найдете опис і тайн любови, то є спосіб як стати ся милим, і як пришодобатись. Залучіть марку на відповідь. 58ст68

COLUMBIA NOV. SALE CO.,
Sta. D., Box 9, New York, N. Y.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарнї „Свободи".

DR. BUKKIT'S MEDICAL INSTITUTE
407 E. 58th St., New York, N. Y.
Meiн 1st Ave. і Ave. A.

лїчить своїми лїками мущин, женщин і дїтий. Лїчить успішно нервову слабость, дїскиї, нирок і другі внутрішні недуги. Лїчить в неділї. З успіхом падаку, ревмятизм, рани, лишаї і всї сьвіжі недуги. Лїкар сам говорить по українськи.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, а також в неділї і сьвята. Хто не може прийхати подай цїнне до мене.

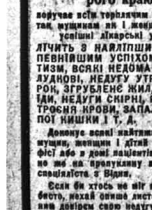

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю

подучає всїм терпячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.

ЛЇЧИТЬ В НАЙЛЇПШИМ У НАЙПЕНІЙШИМ УСПІХОМ: РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНЇ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Дописує всїм найтяжші операциї мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнта, спасибіжно що на пропускну при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай пише листовно з повним описом свого недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

На фронт або до праці.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Безробітні люди, або мущини у військовім віцї, не заняті при корисній роботї, будуть мусїли служити при війску, коли самі не візьмуть ся до якоїсь працї, яка допомогла би правительству виграти війну. Отже всї мущини у військовім віцї будуть мусїли або служити при війску або йти до працї. Таку заяву зложив генерал Енох Кравдер, який завідує всїми військовими справами. Сей закон входить в житє з днем 1. липня 1918.

День военних ощадностий.

Міністер фінансів Віліям МекАду назначив день 28. червня яко Народний День Военних Ощадностий. До того дня повинні приготовити ся всї люди, товариства, клюби, орґанїзациї, і взагалї всї інституциї. Вони мають повести по цїлім краю аґітацію і дїлом доказати, що вони високо цїнять ідеали, за які Злучені Держави пішли до війни проти ненависного нїмецького мілїтаризму. Своєю працею всї ми мусимо доказати ворогови нашої держави, що як наше правительство так і ми є проти нього, проти його нахабности, проти всїх його злочинів, поповнених на безборонним населеню Сербії, Чорногори, Бельгії, Польщі і України. Підпіймаємо наше правительство аж до кінця остаточної його побіди над сьвітовою небезпекою, а се зробимо найкрасше тодї, коли в день 28. червня, в день народного сьвята, всї як один закупимо якусь скількість военно-щадничих марок.

Прийшов час, коли капітал мусить порозумітись з працею.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Правдиві й осторожні заяви, що край сей мусить охочо і безпровольно приготовити ся стрінути услівя нової ери, в якій праця і капітал мусять прийти до цїлковитого порозуміня, а старі суспільні порядки і всякі привілеї мусять стратити вартість, піддано минувшої середи на третій сесії нарад Народного Товариства Промисловців у Вальдорф-Астерія готелї в Ню Йорку. Ріжні бесїдники казали, що промисловцї мусять залишити свої пляни про передвоєнні житеві вигоди і приготовити ся до факту, що военна платнича тарифа мусить бути задержана і по війнї. Праця і капітал мусять війти в тїсне порозуміне ще заки Нїмеччина пічне сьвітову конкуренцію. Еллїс Гавлєнд, редактор газети „Джорнал оф Коммерс", пояснив теперішну конечність промислового порозуміня і кооперациї, бо — казав він — під теперішну пору в краю є всї елементи, потрібні для зродженя большевицької небезпеки між американським народом. Він казав, що Америка находить ся на лихій дорозї і напрям сеї дороги треба конче змінити, щоби завчасу запобігти катастрофі. Джеймс Фаган, письменник, з Вейверли, Масс., присьвятив також пару слів сїй справі. Він сказав, що в Америцї є богато таких факторів, які зродили в Росії большевизм. Він також настував на те, аби праця і капітал подали собі руки і рамя в рамя стрічали всякі небезпеки, або приготовились до цїлковитої руїни.

Редактор Гавлєнд піддав гадку, щоби вже відтепер приготовлятись до стрічі небезпечної нїмецької конкуренції по війнї. Він заявив промисловцям, що це вдасть ся лише тодї, коли теперішної платничої скалї не будеть ся знижувати, бо се викликало би великі непорозуміня. Він подав цікаві дані про кошти теперішної війни, яка до кінця серпня біжучого року буде коштувати адлїнтів около 384.000.000.000 долярів. Перший рік війни коштує Америку 21.000.000.000 долярів. Він каже, що за сю суму Америка могла побудувати 257 Панамських каналів або 56 зелїзниць ковкрая сьвіта на рівнику. Кождих вісїм днів війни рівнасть ся загальному коштови Бурської війни, а кождих 50 днів рівнасть ся коштам домашної війни. Кождий день війни Америки коштує 28 центів кождого мешканця сього краю денно. А про людські знищеня, виряджені війною, він подав факт, що 126 титулованих анґлїйських родин перестало істнувати. Крім того — кінчив Гавлєнд — з окопів прикодить нова нація, яка видвигне висше спільне щастє людства і яка, задля своїх широких погляднів, стане новим інтернаціоналїзмом. — Джеймс Фаган подав статистику людських жертв в теперішній війнї. Він сказав, що відколи Америка виступила до війни, американські промисловцї стратили 10,000.000 робітників із загального числа 40,000.000. Тепер під оружем є що найменше 40,000.000 людий, а крім них є вже около 30,000.000 ранених, а 16,000.000 цїлком до нїчого нездібних.

Реґістрація нїмецьких женщин.

В понедїлок (17. VI.) почнеть ся реґістрація нїмецьких женщин, які поставлені тепер в тесаме положенє, що й нїмецькі мущини. Реґістрація буде продовжатись до 26. червня. Всї женщини в сїм краю, висше 14 лїт житя, які є горожанами, підданими і т. п. Нїмечини, мусять реґіструватись. Австро-угорські женщини сього не потребують робити, так як і австро-угорські мущини. Реґіструватись мусять також американські женщини, які вийшли заміж за Нїмців, о скільки вони жиють з ними. Нїмка, яка вийшла заміж за американського горожанина, але з ним цїлком розвела ся, або він відумер їй, задержує свій горожанський привілей, коли стало мешкала у Злучених Державах, о скільки вона не зробила формальної заяви, що зрікаєть ся горожанства. Нїмецькі женщини, які зложили свою заяву стати тутешними горожанами, і мають в посїданю перші папери, мусять також реґіструватись. Притім будуть також відбивати пальцї.

Нагорода для тих, що продали найбільше бондів.

Три поліцаї у Ню Йорку, які розпродали найбільше бондів третої позички свободи, одержали заслужену нагороду від президента „Амерікен Стіл Експорт" компанї. Оскар Гетлєр, який спродав бондів за 806.200 долярів, дістав в нагороду 1000-доляровий бонд; Іван О'Коннел, який спродав бондів за 588.250 долярів, дістав в нагороду 500-доляровий бонд; Віліям Пібоди, який спродав бондів за 402.850 долярів, дістав в нагороду 100-доляровий бонд. Обчисляють, що нюйоркські поліцаї розпродали що найменше за 20,000.000 долярів бондів останної позички свободи.

2-лїтна дитина говорить і читає.

Марта Спрінґер, дочка Івана Спрінґера у Монтен Вю, Калїфорнія, здобула собі сьвітовий рекорд умового розвитку, бо числить вона тепер лише 26 місяців житя, а вміє говорити і читати, наче 8-лїтна дитина. Батько каже, що се треба завдячити йому, бо він без перестанку учить дитину говорити, а також читати. З тої нагоди професори місцевої колеґії і практичні педаґоґи й психольоги зібрали ся на нараді, де приведено також дитину. В їх присутности дитина читала книжку через сорок мінут, а також говорила з професорами. По сїй пробі всї професори одноголосно заявили, що ґенїй Дитини є виравлений, а не вроджений. Дитина читає і говорить около 2.000 слів. На свій вік вона є завелика, їсть богато і спить добре.

„Америка фрі контрі"...

Адвокат Юрій Гопкінс у Ню Йорку вніс скаргу на свою жінку, жадаючи розвестись з нею. У своїй заяві адвокат Гопкінс твердить, що його жінка подіумала публично другого мущину, а коли він звернув їй на се увагу, вона злобно відповіла йому, що Америка є вільна держава, і тому вона (жінка Гопкінса) може робити, що їй вподобаєть ся, а чоловік не має до неї найменшого права...

Закон про неробів у Ню Йорку.

Губернатор нюйоркського стейту заявив, що закон про неробів, який змушує кождого до якоїнебудь корисної працї війде в тім стейтї в житє з днем 1. червня б. р.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Убитий поїздом.

В середу, 8. мая б. р., о годинї 6.30 рано спінярський поїзд забив Василя Білоуса, коли сей переходив через спінярську треку на Сотерленд улици в Вінніпеґу. Підчас сього випадку не було сьвідків.

Православний піп покаранний за бійку в церкві.

В середу 8. мая у Вінніпеґу відбула ся розправа проти о. Артемія Дудки, православного попа, який в церкві побив свого парохіянина Івана Гаврилюка хрестом по голові. Піп заплатив 10 долярів кари і кошти.

Украли гроші в церкві.

„Український Голос" доносить, що на сам Великдень Василь Трач, зпід ч. 560 Манітоба улиці у Вінніпеґу, пійшов до церкви на богослуженє і в церкві хтось вкрав у нього 250 долярів, які він мав при собі в кишени.

Два роки арешту за крадїж.

Дня 29. цьвітня вінніпеґський суд засудив Михайла Барку і Осипа Вирожецка на два роки арешту за крадїж. Ярмка Моравського, їх спільника, засуджено на один рік арешту. Всї три вони взяли зі собою Маріяна Марчука до хати при Маґнус евенї у Вінніпеґу і там, обпівши його добре, забрали з нього 410 долярів. Відтак вийшли вечером на улицю і разом зі Стефаном Душенком напали на трох Жидів, як сї йшли до синаґоги на молитву. Душенка засуджено на кару 30 долярів гривни і кошти, або три місяцї арешту.

Французи убив двох Українців.

Француз Петро Ґульо, з округа Кіплінґ в Саскачевані, пійшов на фарму свого сусїда Івана Бориса і убив його рушницею. Відтак пійшов до хати Бариса і убив Іванового батька, Петра Бориса. Сїй злочин поповнив з помсти за се, що Бориси мали його ошукати при винайми фарми, як сам Ґульо признав ся в судї. Се стало ся 29. цьвітня.

Намовляв свою жінку аби віддалась за другого.

Інспектор моральности в Торонто, Онтеріо, арештував Іриля Ду Сона, який підмовляв свою власну жінку, щоби вона віддала ся за другого чоловіка. Кажуть, що Ду Сон мав навіть справити своїй жінцї сукню, як ся йшла до шлюбу з иншим.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Примусова женитьба в Нїмеччинї.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Амстердамська телеґрама до лондонського „Дейли Експресу" доносить, що нїмецька комісія, покликана для розслїдженя причини упадку числа уродин в Нїмеччинї, запропонувала завести в державі примусову женитьбу для молодців, які не покінчили ще 20-го року житя. Для переведеня того пляну в житє правительство має дати грошеву поміч, і кождий, що не схоче женити ся, буде строго караний. Наложить ся також кари на тих, які оженились або ще оженять ся, але з власної волї не будуть мати дїтий.

Правительственний звіт виказує, що протягом 1915-16-17 років Нїмеччина стратила 2,000.000 новонародженних дїтий. В 1916 роцї в Нїмеччинї було 40% уродин менше ніж в 1913 роцї; в тимсамім часї в Анґлії і Валїї число уродин впало лише о 10%.

Кайзер не сподїваєть ся ще зараз кінця війни.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 27, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Один визначний офіцир американської армії повідомив міністерство війни, що нїмецькі жовнїри не сподївають ся виграти війну перед 1925 роком. Сей офіцир щойно тепер повернув з Франції. Він каже: полонені заявляють, що їх товариші є тої думки, що Европи не можна буде здобути для Нїмеччини перед 1925 роком. Їх не ведуть на смерть з фальшивою надією, що по сїм роках наступить конець війни. Їх приготовано на довгу війну. — Посол Гавсман, говорячи у віртемберській соймі, сказав, що треба приготовляти ся до пятої зими війни.

Новий лїк на сухоти.

Професор Доменїко Льо Монако, директор біохемічної секциї в академії Лінсея в Римі, оповістив, що по сїм роках напружених дослїдів йому вдало ся винайти новий лїк на сухоти. Є ним звичайний цукор, змішаний з деякими хемічними складниками. Сей лїк в дуже короткім часї убиває сухотяні бацилї.

Під сю пору в Анґлії є цїлковите бельґійське місточко, яке має 7.000 мешканців. Зветь ся воно Елїзабетвіл, в честь бельґійської королевої Єлисавети, і лежить в повітї Дурґем. Ще недавно на площи, де тепер лежить се місточко, була зелена трава і управна ріля.

Арґентина признала независимість фінляндської републики.

В Анґлії знесено пісні днї.

Видавництва Української Ради в Америцї
в анґлїйській мові:

UKRAINE
THE LAND AND ITS PEOPLE

написана д-ром Стефаном Рудницьким, професором ґеоґрафії у львівськім унїверситетї.

Книжка обіймає 360 сторін друку і 6 кольорових мап. Один примірник в гарній полотнянїй оправі з пересилкою $2.00.

Український місячник в анґлїйській мові п. з.

UKRAINE

A Monthly Review of Ukrainian Affairs and the Problems of Eastern Europe.

Перше число за місяць цьвітень с. р., обіймає 48 сторін більшого формату; 22 красні ілюстрациї (між ними кілька спеціяльно присланих з Києва від У. Ц. Ради з подій підчас революциї) і три мапи (одна кольорова).

В сїм першім числї є 50 розвідок та інформаційних статий про український нарід і його стремлїня. — Цїна одного примірника 25 ц., з пересилкою 30 центів.

Чеки і монп-ордери треба виповняти так:

UKRAINIAN ALLIANCE OF AMERICA, Jersey City, N. J.

Замовленя посилати на адресу:

"UKRAINE", 520 E. Sixth Street, New York City.

Через довгі роки, українські робітники (самі мущини) приходили до мого приватного офісу.

ЛИШЕ ДЛЯ МУЩИН!

Я є спеціяліст від всїх особистих недуг, як прим. гемороїдів і т. д. Хронічні недуги (у мущин), недуги кровя, нирок, мікура і других орґанів. Нові або старі мущини. Не лїчить. Курацїя в офісї д-ра Брайна з упрощеними цїнами. Я доставляю ліки. Приходьте запросто до мене, і заощадите час, гроші і терпіня. 30 ЛЇТ ДОСЬВІДУ. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візитї Др. Брайн може поставити Вам такий звіт, що Ви будете вдячні й можливо найкоротшим часї, а також скаже Вам ціну.

В моїм офісї говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 East 17th Street, NEW YORK CITY.
(близько 2-ої авенї)

Офіс отворений від 9. рано до 8. попол., в неділї від 9. до 1. в полудне.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема лїпшого ремесла від автомобільного. Я є з краю довголїтний і добрий механік і шофер з Америки. Хто вивчить ся в моїй школї, той може дорого вказ-ніном і шофером. Будете вже вдячні по всї часи. Знаєте, що наша школа є одною з лїпших в Америцї. У нас є 8 машин з (1917 р. до сьогодня. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25—35 дол на тиждень. Просимо завітати до нашого офісу і порадити ся з нами. Офіс отворений і в неділї.

Вашоуйтесь до нашої школи, — у нас є механік-професор Д. Лєскашович.

ARENA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

Др. С. М. Кауфман
Український лїкар з Одеси.

СПЕЦІЯЛІСТ МУЖЕСЬКИХ, ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ НЕДУГ ДР. КАУФМАН звісний від лїт американським Українцям. Кождий Українець знає, що ДР. КАУФМАН є добрим і старанним лїкарем, він має найновійші електричні машини X-РАЙ до бадання внутрішнього тїла і недуг Нервових, Сверіних, Ревматизму, Ломаня костий, Паралїжу, Гемороїдів, Жолудка, Кишок. Лїчить кожду недугу яко СПЕЦІЯЛІСТ-АКУШЕР. Заразливі хороби, затроєну кров у мущин і женщин лїчить своїми медицинами. Не зволїйте ся прийдіть до Д-ра Кауфмана. Він Український лїкар рекомендить ся з Вами по українськи і сумлїнно порадить. 54—

Dr. S. M. KAUFMAN, 111 East 7th Street, New York, N. Y.
(2 блоки від черкви св. Юрія).
Год. офісові від 9. рано до 9. вечером. В неділї від 9. рано до 4. по обідї.
Tel. Orchard 6352.

Родинцї! Купуйте календар Українського Народного Союза, який коштує разом з пересилкою тільки 50 центів.

DR. BROWN дентист, 45 East 7th Street, недалеко парка. NEW YORK, N. Y.

Вітаєть роботи лїкарсько-дентистичні до управляючих пінах. При витяганю зубів уживаю спеціяльний спосіб для впочуваня, так що пацієнт вовсім не відчуває болю. Офіс вповнений у всї найновійші інструменти і в найлїпшо чистий. Цїни легкі.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ЙОГО ОФІС ІСНУЄ ПОНАД 30 ЛЇТ.
117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Він уже вилїчив тисячі людий і бажав би і Вас вилїчити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, сечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральгію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду. Запалене легких або всяку иншу хронїчну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить ся низькі цїни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 лїт. Не лїчимо нїчого-нїнього. Уживаємо найлїпших способів лїчення в сьвітї. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лїчить ся без операциї і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, без огляду на старі і тяжкі, скоро лїчить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим: Нї один доктор заплати, аж Ви зістанете вилїчені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В неділї від 10. до 1.

(Близько 75-ої улицї).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман, який лїчить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всї недуги крови і скірни вилїчить в як найкоротшім часї так, що не потребуєте переривати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до бадання і лїчення недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи нї, позаяк невилїчимої недуги він не бере лїчити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1835 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 2. попол. Голосіть ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи.

ХОРІ ЛЮДИ!
ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ, ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ,

З дня на день з року на рік віддаю лїкарські услуги Українцям. Представте собі сїльських хорих я уже лїчив та сїльських хорих в Америцї житє. Коли Вам житє надоїло задля проблєм ріжних лїкарств і коли відчуваєте, що Вам стан здоровля стало погіршуєть, старайтеся сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам ласкавто дарем порадить, що Вам робити, аби Вашо житє оборонити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу тако через 20 лїт в добрим успіхом всї недуги, які: ослаблене, затроєне кров, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—

Пецїти полові і нервові лїчу на помочи електричних апаратів і „X-ray", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не вікладайте на завтра а сейчас приходьте до нашого міста.

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Телефонне Gramercy 8828

Години приймові від 10. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 1. попол.

140 EAST 22 ST., N. Y.